

**Dissertatio Juridica, De Hominibus Extraordinariis : Qvam, Deo T. O. M.
Clementissime Annuente: In Academia Friedericiana Mecklenburgensi, Qvæ Est
Buetzovii**

Buetzovii: Typis Johann. Gotth. Fritzii, [1764]

<https://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1854332031>

Druck Freier  Zugang



Universität Bützow

Jur. Fak. 1764

Mantzel/Engelken

Bützow 111

DISSERTATIO JURIDICA,
DE
H O M I N I B U S
EXTRAORDINARIIS:

Q V A M,
DEO T. O. M. CLEMENTISSIME
ANNUENTE:
IN ACADEMIA FRIEDERICIANA
MECKLENBURGENSI,

QVÆ EST
BUETZOVII:
P R Æ S I D E
DN. ERN. JO. FRIED. *Mantzel,*

DUCALI CONSIL. ET IURIS PROF. ORD.
STUDIORUM SUORUM PROMOTORE
HONORATISSIMO:

H. L. Q. C.
ANNO MDCCLXIV, D. XXV SEPT.
ADVERSUS, AMICORUM HUMANISSIMORUM,
DISSENSUS PLACIDOS,

DEFENDET,
HENR. ASCANIUS *Engelken,*

ROSTOCH. I. V. C.

B U E T Z O V I I
TYPIS JOHANN. GOTTH. FRITZII, SEREN. PRINC. AUL.
ET ACADEM. TYPOGR.

1764.

DISSEMINATION
OF
EXTRAORDINARY

IN
ACADEMIC

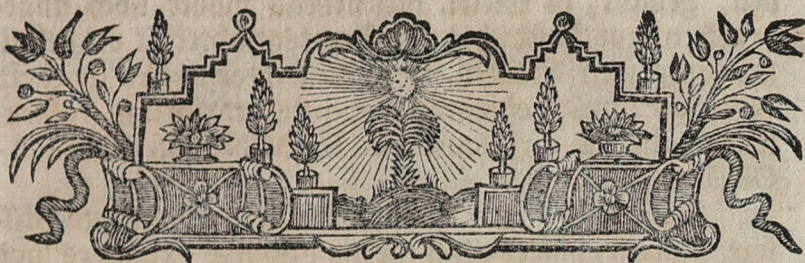
BY
THE

STUDENTS

OF THE

UNIVERSITY

OF ROSTOCK



Q. D. B. V.

INTROITUS.



Legentes, libri laudabilis, editi, ab incerto autore & recus *Gotha*, 1760. 4. ferentisque inscriptionem: Geschichte, des dreßsigjährigen Krieges und des Westphälischen Friedens, passum,

Lib. IV. §. 22. Diß war das = = = Ende, dieses ganz außerordentlichen Menschen (de Alberto Wallensteinio sermo est) nachdem er 50 Jahre alt geworden, Videatur opella, successive prodiens, f. r. Bützowsche Ruhestunden,

A

den,

den, gesucht, in Meckl. vielentheils bisher noch ungedruckten, zur Geschichte und Rechtsgelahrtheit vornehmlich gehörigen Sachen. P. XI. p. 62. inter nostra sic dicta *Possibilia*, intuitu elaborandorum litterariorum, referabamus thema juridicum, de HOMINIBUS EXTRAORDINARIIS.

Scripturo, jam nunc, ex officio necessitate, dissertationem, placet illud thema publicæ exponere luci.

Fiat idem, annuente DEO & adspirante benevolorum aura.

Definiatur homo ordinarius & conspiciantur nonnulli, quos hoc vice, mixtim considerare lubuit, extraordinarii. E. gr. qva,

I. *Staturam & corporis anomalias, sive irregularitates.*

II. *Intellectum.*

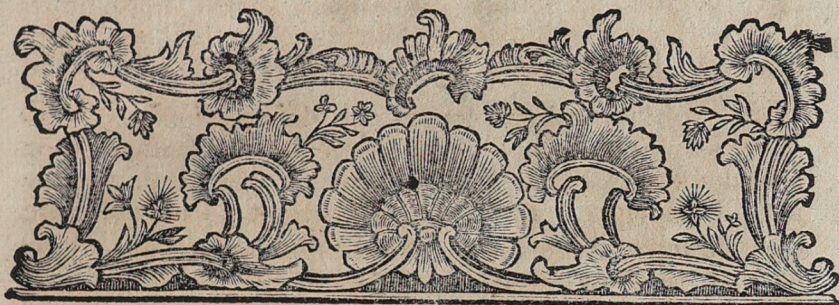
III. *Sensus externos.*

IV. *Mores, in vario sensu, sumtos.*

V. *Accidentalia & miscellanea varia.* Ita, rogando haruspices & puros putos Logicos ut abstineant proculque maneant.

Campus est, sentio, vehementer vastus: Obveniunt, illum perambulanti, arbores variæ, frutices atque flores, imo flosculi. Qva nonnulla objecta, expediam me, per litteraturam, remittendo nempe ad scriptores speciales, cum aliqua passim epicrifi; qva alia, scribam arbitrarie, practica tamen, salvis variis tantum curiosis. Patebit, rerum intelligentibus, quod nulla sit jurium pars, per quam spatiari non fuerit ere & usu.

TRA-



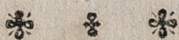
TRACTATIO.

§. I.

Hominem descripserunt Chiliades Autorum, & Physicorum & Physiologorum, & Theologorum, Moralistarum, Philosophorumque in genere. Sectarii, e. gr. Stoici, multam impenderunt operam, in discriminandis hominibus a brutis. Videantur litigatores, de definitione Juris Naturæ Ulpiniani que partim castigatores, partim elogistæ. Quot Compendia, Systemata & Commentarii, tot Declamationes. Addantur Scriptores, de Sectis Philosophorum, speciatim de Stoa veterum Juris, quorum nonnullos congeffit, B. SLEVOGTIIUS. *Add. WESTPHALII, diss. de Stoa Juris Rom. ejusque historia & ratione, Rost. 1727.* Legatur, G. STURMII *diss. Viteb. 1733. habita, sub rubro: Justinianus in definiendo Jure Naturali &c. summus artifex.*

A 2

§. II.



§. II.

Vah! quot dantur scripta, de *Anima, Hominum, brutorum* imo *plantarum*. Copia, inter se dissentientium, facit inopiam statuendi, cui sit subscribendum. *B. Rost. Medicus BURCHARD, suo Spec. Tr.* me ad se rapuit. Cum voluptate legi aliquando JENKINUM THOMASII, MÜLLERUM *Altorf. de actionibus brutorum, per mechanismum inexplicabilibus*, item Dn. HOLLMANNI *diff. de anima humana, naturæ mysterio*. Instinctum naturalem cantare, est idem ac se in asyllum ignorantiae, nihil dicendo, recipere. Sed, manum de hac tabula! Partes substantiales hominis maneant anima & corpus. Prioris attributa & effectus sunt admirabiles & ipsa immortalitas est in numeratis: De origine prostant, *vid. Theol. Hafn. MASII, speciale scriptum*, variae opiniones, quarum, ex erroneis, una, contaminavit, in materia de abortus procuratione, sive cæde in utero, ut fert, *diff. Boehmero-Spaldingiana*, nostram criminalem jurisprudentiam. Nostram facimus eam, quæ S. Scripturæ est conformis; unde & cum statuentibus tres homines partes essentielles, nulla nobis datur amicitia.

§. III.

Gradus & species spirituum dari, est in confessis: An vero gradus dentur animarum humanarum, est de simpliciter negandis; unde & Aristoteles, cum suis servis natura, procul hinc abeat. *vid. ejusdem Polit. I. 3. 4.* Noluerunt inde placere, verba B. HOPPII, in *Exam. Instit. Lib. I. tit. 4. qv. 12.* Finis creati hominis determinetur ad decempedam revelationis. *Conf. nostræ Lineæ primæ Juris Naturæ.* Legatur amabile scriptum, etiam in exoticam linguam translatum, iterum iterumque quintumque *Berol. 1754.* recusum, eruditioris Pastoris Pomerani, quem Dn. SPALDINGIUM esse novimus, s. t. *Betrachtung, über die Bestimmung, des Menschen.* Affinia scripta, in rubris, bona



na utut mente, ferentia, quæstiones: Solte wol? ament, quibus placent. Nos aliquando publicam animadversionem, de illis diximus. Translatum est primum, ex germanica, in gallicam linguam, 1751, à *Hannovre*, editum, par une *Westphaliennne*, si fabula vera est, sub, qua titulum, verbis: *Dieu mériteroit-il bien qu'un homme eut pour lui des egards & du respect & qu'il lui en offrit un hommage public?* Inexpectatus, ad censum illorum, nobis fuit, anno 1707. Jenæ prodiens opus, s. t. Solte Gott die Welt regieren? *Autore Dn. Oemlero*. Habemus etiam brevissimum aliud, s. t. *Erbauliche Erörterung, der Frage: Solte Gott auch wol verdienen, daß der Mensch Achtung für ihn hätte und mit gottesdienstlichen Handlungen ihn verehre?* Leipz. 1753. item inversum in quæstione: Solte der Mensch wol verdienen &c.

Bonam quidem omnes habent causam, sed inscriptiones offendunt; Qui forte, per illam artem intitulandi, alliciuntur emtores, dividantur in binas classes. Altera earum indurata mox non lecta deponet. Absint e Christiana ecclesia, qui Deo Dominium & providentiam dubiam reddunt; similes enim sunt illis Philosophastis, qui primum in orbe Deum fecerunt timorem.

§. IV.

Non potest non hoc loco incidere lepida quæstio: *An femina sit homo?* Qui de lepusculis agentibus, cum suis argumentulis, vult habere notitiam, veniat videatque, apud nos frequentem bibliotheculam:

Anon. disp. perjucunda, (re&ius blasphema) qua prebare annitur, mulieres non esse homines, secundum ed. Hage Com. 1638. 8.

Sim. Gedicci S. S. Theol. D. Defensio sexus muliebris, opposita futulissimæ disp. qua, suppresso Authoris & Typographi

nomine, blasphemie contenditur, mulieres homines non esse. ed. in 4. & 8.

Qv. Foemina non est homo: videbunt publice Franc. Henr. Hoeltich, Jur. Doctor & Joh. Casp. Waltz, Hiltperhusio-Francus, Witteb. 1672.

Frage: Ob die Weiber Menschen, oder nicht? 1720. in 8. Curieuser Beweis, daß die Weiber nicht zum menschlichen Geschlechte gehören. Gracch. und Leipzig, 1753. 8. Tandem, vel viperæ sibilare, vel ludentes harlequinizari desistant.

§. V.

Sed, propius atque succinctius definiendus erat noster homo extraordinarius. Juxta se posita satis elucescunt. Homo igitur ordinarius est talis, qvi, qva intellectum, in abstracto, caret vitio: qvi, qva partes corporeas integrantes, talis est, qvalis describitur, exceptis capillis, qva colores & qva pondera Absalonitica. Porro, qvi, qva staturam, nec est gigas, nec pumilio &c. Præmonendum tamen venit, qvòd nostra hominis extraordinarii idea latius pateat, qvoniam & mores atque studia, genios aliaque singularia, etiam interdum accidentalialia quædam & arbitraria includere est animus. Inductio dabit explicationem realem & ubique versabimur maximopere juridice, & quidem per omnes Juris, Divini Humanique: Publici & Privati, Ecclesiastici, Feudalis, Civilis atque Criminalis, Romano-Germanico-Patrii, partes.

Procul igitur hinc sunto, ætatum gradus, una cum conditionibus, furiosorum, mente captorum, grossulanorum, simplicium, &c. de quibus longa scripsit serie B. STRYKIUS in *Caut. Testam. Cap. IV. Leg. B. CRELL. de probatione sanæ mentis*. Temperamentorum conditiones, ambidextri, vel plane Linkshänder, morbis variis affecti, vitiis moralibus & delictis contaminati, quorsum & veniunt prodigi, ebrii, ebriosi & irazi. Accedant incantati, de quibus HARTMANNUS, *Kil. vid.*
in

in diff. de conjugibus incantatis, epileptici, alii. Defensoria bibliotheca criminalium plena est scriptorum concernentium. Cogitetur in genere de iis, qui sunt in statu præternaturali. Nulla res nobis erit, cum iis, qui juribus singularibus, valde, a privilegiis & beneficiis juris distingvendis, gaudent. Nisi removeremus, etiam fures & latrones venirent inter objecta. Eadem ex ratione, cessent varia, in his paginis, ex doctrina de statu hominum, cessent omnia factitia politica, statuum Nobilitatis, per omnes classes. Cesset doctrina, de his, qui notantur infamia; quia de præternaturalibus & rarioribus quasi tantum erit differendum; quia quosdam morbos, debuimus passim disserere, quoniam, in hoc filo, veniebant anquirenda.

§. VI.

Monstra se offerunt, in lineis primis. Definitio generalis solet esse: *Monstrum est partus* (hoc loco humanus) *in quo aliquid, præter naturam, superest, vel deest.* Maneat eadem salva, quia notionem nostram, hominum extraordinariorum, juvat, utut eadem pateat latius, expressione hominum irregularium, quam vocem iterum & per se late accipi, probabunt secutura.

§. VII.

Monstrum, foetus, ex femina humana, qui vere prodiit ex conceptione, per congressum, cum masculo, & non est mola, iuridice, quia effectus varios, æstimatur ex capite. An abortus sit monstrum, disputent alii: De temporibus partuum, infra videbuntur nonnulla. Sunt gentes, quæ definita monstra occidunt; forte quia suspicionem sodomix in mento habent. Verum, quia sodomia passiva, est, excepta unica bestia, cane nempe, cujus exemplum practicum, ex Præfectura Doberanensi, aliquando, ex actis transmissis, habui, de impossibilis erroneum sic haberet decidendi principium. Quæ de
cy-

❖ ❖ ❖

cycno narrata aliquando accepimus, superant fidem. Accedunt, præter alia physica, tempora partuum diversa. Qva ætativam legimus, in chartis antiquis Coll. Jur. Rost. votum Jcti superstitiosi, de animali, ceu fieri prudenter solet, nondum occidendo, donec nempe certum, bestiam talem non esse ab homine imprægnatam. Absint, ex *Zacchianis*, næniæ nonnullæ. *Vid. Quæst. med. leg. Lib. 1. juxta indicem, v. mola, monstrum.*

Absit veterum insana credulitas, qva confessiones lamiarum, de quibus latissime legatur *diff. Kleiniana, f. t. Examen juridicum, judicialis lamiarum confessionis, se, ex nefando cum satana coitu, prolem suscepisse humanam. Rost. 1698. in junctim ed. n. 23.* Parum aberat olim, qvin, dato monstri casu, inquisivissent, ex capite indicii, qva sodomiam vel veneficium.

§. IIX.

An monstrum, ex femina, ex capite æstimatum, sit baptizandum? est inter casus conscientiæ & quæstiones pastorales. Solet negari: solet affirmari. Liticula, de sede animæ rationalis, solet esse inter rationes. Nos hæresin nostram dissimulamus, idqve ex rationibus prægnantibus, memores, quod aliquando dissertationis folium suppressere, & novis sumtibus correctum, substituere debuerimus. Addimus, quod duo tantum monstra juridica hætenus viderimus. Alterum, in prima juventute, *Wüstenfeldiæ*, quod in facie anatem exhibebat; Alterum, in via, ad *Doemitium*, cujus singularia non plene recurrunt. Utrumqve erat annorum, ultra infantiam: baptizata erant omnino. Majores nostri solebant entia talia, *Mißgeburt* in genere dicta, appellare *Kielesröppe*; unde vetus rythmus:

Kielesrop! wor wiltu hen?

Ich wil hen na . . .

Un wil my laten wyen,

Dat ick mag gedyen.

IX.

§. IX.

De viribus imaginationis, & de pica, qva gravidas, dis-
ferere, foret ex digressionibus & diverticulis. *Vid. ex Medicis,*
Thomas FIENUS, cum multis aliis. Si quid juridici adden-
dum, cogitetur, de prudentia judicis, circa gravidas, qva car-
ceres, territoriones, torturas, poenas, imo juramenta purgato-
ria. *vid. de LEYSER. Med. ad Pand. 14. de pregnantibus & pu-*
erperis, n. 1. it. spec. diff. de Jure pregnantium. Add. Selecta Ju-
rid. Rost. fasc. 4. spec. 13. qu. 5. Conf. omnino Dn. KALTSCHMIED,
diff. de signis gravidatis certis, hab. Jen. 1752. & legatur Dn.
de BERGED, diff. de puerperarum mania & melancholia, Goett.
1745. item, ex exemplo, Select. Jur. Rost. fasc. 7. spec. 2.

§. X.

Distingvuntur *monstra*, a Doctoribus nonnullis, in *mon-*
stra stricte sic dicta, *ostenta & portenta*. Derivationes vocum
insinuant descriptiones, probantque connexionem & synony-
miam logicam. Monstrare & ostendere sunt verba affinia &
solet etiam, per ostensiones, fieri quæstus. *Vid. B. SCHOEPE-*
RI diff. de Gemellis concretis, hab. Rost. 1709. prooem. Evolu. l. 38.
ff. de V. S. Add. Dn. HEDLER, 1754. Viteb. Jura hominis bicipi-
tis exponens, talemque non ad monstra, sed ad ostenta, §. 5. 6.
referens. Legerat ille autor Schoepferum & venustas formavit
quæstiones theologico-juridicas.

An tales ostensiones, per circulationes quæstuosas,
mendicantes atque emungentes, sint prohibenda, problema
esto. *Conf. tit. C. de mendicantibus validis.* Circulationes, cum
bestiis, restringuntur per *l. fin. ff. de extraord. crim. Conf. Ord.*
Pol. Imp. tit. 27. sqq. von Bettlern und Müßiggängern: Zeugen-
nern: Landfahrern, Sängern und Reimensprechern. Ord. & e-
dicta patria etiam dantur. Inter primos titulos O. Pol. de 1572.
est & ille: von Zauberey, Wahrsagern, Siegenern . . . Müß-

B

fige



figgängern. Novissima eminet *Ord. ex anno 1763*, für die verordnete Steuer-Policey- und Städtische Cämmerey Commission, §. 4. lit. d. Die Nichtduldung, der Landstreicher und fremden Bettler, Döppfen-Spieler, Riemstecher, u. s. w. it. c. Aufsicht, auf die Markt-Schreyer. Par est ex professo speciali, illustrissima *Constit. de 30. Nov. 1763*. zum Zweck der Reinhaltung, derer gesamten Herzog-Fürstenthümer und Lande, von Räubern, Dieben, fremden Bettlern und andern losen Gesindel. *Vid. specialissime*, §§. 10. f. von Bären-Leitern &c. habemus etiam veteres textus. Audiantur decantantes, fabulosas, ad imagines portentosas, carmina, quæ plebi venduntur. Procul hinc!

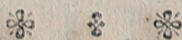
§. XI.

Portenta tales vocantur foetus irregulares, quia solet putari, quod aliquid mali portendant publici. Inde varix desuper habentur conciones, relationes in calendariis &c. Vid. der, a Schoepfero allegatus, neubestellte Agent, suspendimus iudicium, ne nos aberrasse quis dicat; excessus tamen graves deprehendimus. Habemus, inter qvaliacunqve nostra curiosa, concionem qvandam, lt. Buß-Gedanken, wegen zweyer unnatürlichen und monstrosischen Schweinlein, oder Ferkeln, welche anno 1663 in einem Dorf Federiz, so einem Wohlwörd. Dohm-Capitel zu Havelberg zuständig, jung geworden . . . und was christliche Herzen sowol, als unbußfertige gottlose Sünder dabey sich zu erinnern, jenen zum Unterricht, diesen zum Sünden- und Straß-Spiegel, Warnung und Bekehrung, in diesen höchstgefährlichen Zeiten und Läuften, in welchen der Türckische Erbfeind &c. aufgesetzt, von M. Jo. Georg. Selden, Stadt-Pfarrern und Inspector, der Kirchen zu Havelberg. Magdeb. in 4. 1663. 6. B. Pius Autor §. 2. scribit: Diese seltsame und abscheuliche Mißgeburten sind außerordentliche Warner und Bußprediger, die gleichsam auf die Kanzel gestellet, &c. *Sequenti §. describitur*
lon-

longe lateqve illud porcellorum par additurqve titulo, daß des Krügers, Claus Bucken Sau dieselben Ferkel zur Welt gebracht. Item, daß der Schulze die monstra aufm Dom gebracht. En! iterum qvæstionem juridicam, de obligatione patrumfamilias, prætoribus paganis indicandi foetus bestiarum singulares, horumqve deferendi tales ad iudices. In analogia hujus scribitur §. 4. Wann nun das hocherwehnte Dohm-Capitel, den 12. Aug. nebenst ihrem Ministerio, auch hiesiger Stadt-Kirchen Prediger, zur Besichtigung und section (quis illam exercuit?) begehret, darnebenst, in christrühmlicher Wolmehnung uns erinnert, solches auch, bey unsern Zuhörern, lautbar zu machen und sie zur Buße und Besserung hiedurch zu ermahnen; welches, wie es unserm Ampte gemäß, (fiat qvæstio magistralis, nobis ex variis rationibus neganda) also wir es auch verrichtet.

§. XII.

Pace B. L. addam adhuc nonnulla, de his porcellis. Auditor, dictæ concionis, substernit suæ meditationi versiculos, Ps. LXVI. 5. & Ps. CV. 4. & differit, ex hebraicis vocibus, *Pelaoth*, *hophet* & *Moreas*, item ex græca, *σημειον*. Distingvit bene inter Wunder und Wunderwercke. Plane pleneqve est, per vastas eruditasqve allegationes, pro sua opinione, detonans contra aliter sentientes. Notæ latinæ sunt passim & pro tempore eruditæ. Etymologica latina desumpta sunt ex autoribus, tunc optimis. Putatur, monstrum derivari ex verbis *monere* & *monstrare*, unde & ostenta. Portenta vocantur, quæ aliquid futuri portendunt. Dresseri descriptio placet: *Monstrum est foetus, a specie sua degenerans*. Germ. Mißgeburten, Natur-Wunder, unnatürliche Geburten. Detur locus, in pagina, verbis Ciceronis, ex L. 3. de Natura Deorum: *Monstra, prædictiones & præsentiones, rerum futurarum, quid aliud declarant, nisi hominibus ea, quæ futura sunt, portendi, præ-*



dici? ex quo illa ostenta, monstra, portenta, prodigia dicuntur. Dicterium: Deus & natura nihil faciunt frustra, nostro voto non rite tractat *Seldius*, qui largus est, in enumeratione exemplorum, ex *Fincelii* Libro, de *Miraculis*, ex *Sleidano*, *Ambrosio Sturmio*, & *Angeli*, (rectius *Engelii*) *Chron. March.* item ex opere, quod nunquam vidimus, hactenus, s. t. *Hunzdestägiae Erqvick-Stunden*. Addimus ex multis aliis, *Paullini*, *Francisci*, *Hondorsii* conscriptiones. *Leg. II. Machab. V. 2. IV. Esdr. V. Caput.*

§. XIII.

Facilis, in applicatione portentorum, est autor. Specimina sunt: *Fincelius* erzählt, daß eine Schweins-Mutter anno 1109. ein Ferklein zur Welt gebracht, so eines Menschen Angesicht gehabt: wodurch die unsaubern, säuischen, viehischen Sünden und Gottes Strafen angedeutet worden. Zu Zeiten *Kaisers Michaelis*, *Parapinacii*, (quis fuit ille?) ist eine Mißgeburt geboren worden, mit Ziegen-Füssen und, mitten auf der Stirn, einem Auge, welches bedeutet den folgenden grossen Hunger und Pest. *vid. Carionis Chron. Balduin. p. 813. Cas. Conf.* führet an, wie, zu Jerusalem, kurz vor der Zerstörung, eine Kuh ein Lamm gebohren. *Sturmius L. 2. Chron. p. 61.* erzählt, aus *Valer. Max.* und *Plutarcho*, wie A. M. 3506 ein Pferd einen Hasen geboren, anzudeuten, daß das Heer die Flucht geben, oder das Hasen-Panier aufweisen würde. O! sancta simplicitas! Insignis est bibliotheca, scriptorum de monstis, quibus usus est ille vir pius. Autori, nostri ævi, Theologo, qua editam signologiam, parimus. Non pepercerunt autem alii. Nemo Lectorem putet, scribentem hæc negare omnia signa, quæ, per Dei voluntatem interdum apparuerunt, negare, vel vilipendere.

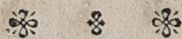
§. XIV.

§. XIV.

Autor, suos porcellos substratos, ingeniose & fideliter fecavit & ut portenta applicavit, maxime ad Turcas, sed satis, ne videamur mastiges; quamvis non placent dispersæ passim meditationes & omnium minime ea, quæ a §. 28. largiter tractata: Warum Gott der Herr, zu diesem mahl, nicht eine Mißgeburt, am andern Thier, als Pferde, Schaafe &c. sondern eben an Sau-Ferkeln, uns zur Warnung und Buße habe fürstellen wollen. Rogavi, alio nuper loco, velint amici verbum idiotisticum, schwögen, transferre in superiorem, germ. vel latinam, aliam. Deferatur petito. Sed iterum satis, de suis extra-ordinariis, in sensu zoologico; in sensu morali, dantur tales, in utroque sexu, etiam Salomonea, illa, mit dem güldenem Haarbande.

§. XV.

Aliquid dandum atque condonandum est veterum, vel philosophiæ, vel pietati, vel etiam simplicitati, imo ignorantia. Exemplum præbent eclipses. *Leg. Medici Illustris, B. Dn. Assess. DETHARDINGII, doctissima diss. de vano eclipsium metu.* Opus rarissimum, quod prodiit Rostochii, in 8. 1567. f. t. scripta in Acad. Rost. publice, ab anno 1560. proposita, quoque, ad illud Rostocksches Etwas, distincte excerpti, plenum est programmaturum, eclipsium solis & lunæ intimatiorum. Plena illa sunt partim eruditionis. Placet excerptere progr. *Levini BATTI, Gandavensis*, qui eclipses vocat passionis solis & lunæ, quæ verba: *Totius doctrinæ, de motibus coelestibus certitudinem, nihil magis confirmat, quam quod hi defectus luminarium, in plurimos annos, signato non tantum coeli loco, verum etiam diei & horæ momento prædici possunt.* Ita ille 1560. Bene! nam hoc argumentum, pro gloria divina, est extantissimum. Verum, magnus D. David. CHYTRÆUS decoxit omnia, scribens, die 20 Jun. 1563. *Prænunciat autem Deus non modo do-*



Erine suæ obscuraciones & ecclesie calamitates, verum etiam pestilentias, sterilitates, bella, regnorum mutationes & alias poenas, terribilibus eclipsium ostentis. Analoga sunt reliqua, etiam per retro-exempla. Frater ejus, Nathan, eandem, in poemate contiguo, inflat tibiam. e. gr.

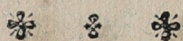
*Talia signa Deus nobis proponit, ut iram,
Ipse suam mundo judiciumque probet.*

Pagina 320. b. Battus fere suam eruditionem obscuravit. Sed, nolumus turbare veterum cineres. Forte admonitus fuit Battus; vid. progr. de 1564.

§. XVI.

In viam redeuntibus occurrit *hermaphroditus*, vel *hermaphrodita*, qvalem etiam vocant *androgynum*. Sed ludimus, qvatenus, de occurfu verò veniremus intelligenti. Paucis enim iterum iterumque asserimus, qvòd *hermaphroditus*, de qvo, per omnes juris partes, plena sunt cantantium compendia, sit non-ens. Tenebimus hoc semper, uti hæcenus tenuimus, qvia deficiunt, qvantum perambulantes sylvas Decisionum deprehendimus, practica exempla. Repetimus, qvæ in *Selectis Jurid. Rostoch.* de evictionem nostræ negativæ præstantibus illustribus, scripsimus fasc. VI. spec. i. verbis: *Habuiamus, ad nostra tempora usque, cantica qvædam, in theoria multas facientia paginas, qvæ tamen, cum die, ad apocrypha erunt relata. Exemplum præbent doctrinæ, de eo, qvòd juris est, circa hermaphroditas. Committimus nos fidei, arti & auctoritati, celeberrimorum Duumvirorum, HEISTERI atqve HALLERI. Est hæc particula, ex diss. qvam nostro sub præsidio, 1752, d. 19 Jul. publice defendebat, Dn. Tob. Godofr. ZEISSER, Weissenb. Noricus, Med. Cultor, postea Doctor Erlangensis dignissimus. Multæ paginae ex libris DD. possent abesse, & c. c. B. Gen. Sup. MAYERI diss. de sacerdote androgyno, idem præstat ac si de nihilo & non-ente scripsisset.*

§. XVII.



§. XVII.

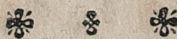
Dentur exempla, si me quis refutare & convincere voluerit. Ego hactenus inhæreo, meæ provocationi, ad silentium pragmaticorum. Unicum vidi CARPZOVIUM, *qui in Jurispr. Consist. Lib. II. def. 16.* post doctrinam vulgatam, aliquot videtur referre exempla. Sed, si Lectores illa perlustrant, palpat, tantum ex rumore aliquid ad judicia fuisse delatum, ubi responsum per principia, sed nihil decifum. Tres sunt casus: primus, remissivus, ad *Dedekenni Consil. theol.* ex Consist. Misnensi: secundus & tertius ex Supremo Consist. Sax. an. 1610. & 1635. Nihil ex omnibus contra me emergit. An ille Thomas H. zu M. ein Spielmann, ein beruffener Zwitter, vel ille, Christoff H. zu R. der als ein Mägdlein getauft, nunmehr aber eines Häußlers Tochter beyrathen will, fuerint, ad iustum, inspecti & quid desuper judicatum, frustra quæritur. Si quis objecerit, pronuper heic Bützovii, esse publice, testante invitatione impressa, inspectum mixti prænominis hermaphroditum, adeat & audiat, actum illum dirigentem, inclytum nostrum Med. Professore, Dn. AUG. SCHAARSCHMIDT, *Factorem & Collegam nostrum singulariter æstumatissimum.* Accipiet informationem, contra me non decidentem. Vulgus, das Volk, vid. die Meckl. Rev. R. O. passim, facile errat & mirabilium delectatur historiis neque phænomena, errori patrocinantia, intelligit aut explicare didicit. Man macht hie und da berufene Zwitter.

§. XVIII.

Et, quorsum jam ulterius? Legantur, arbitrario ordine concepta, sequentia.

Gigantes & Nani, quos etiam *pumiliones*, *pusionesque* vocant, occupent juridicam hancce paginam.

Gigantes, h. e. Homines, quia proceritatem extraordinarios, negare, propter S. Scripturæ auctoritatem, nefas foret.
Rex



Rex Bafanis, Og, cum suo lecto ferreo, illi Enakim, Goliathi aliique, cum suis armis, probant existentiam.

Post auctas artes bellicas minor est facta existimatio ejusmodi monstrorum & tremor Israelitarum, Goliathus tandem, post inventionem pulveris pyrii, inferiori pyrobolario fieret ridiculus. *vid. diff. nostra jurid. heic, Bützovii 1762. hab. de pulvere pyrio, s. fulminali, coroll. spec.*

§. XIX.

Bibliotheca Juridica caret titulo, de *Gigantibus & Nanis*. Qua priores, non est adeo mirum, quia non est amplius entium, quæ a non-entibus & nondum-entibus graviter sunt discernenda, nulla habetur ratio. Scripta alia, de illis, aliqua habeo, inter quæ, ob raritatem, eminet sequens: *De Gigantibus eorumque reliquiis: ac de his hominibus, qui prodigiosis viribus ad gigantum naturam proxime videnter accedere. Ubi etiam Joa. Goropii error perstringitur, qui, in sua Gigantomachia, nulla Gigantum corpora tanta, quanta dicuntur fuisse, affirmat, a Joan. CASSANIONE, Monostroliensis. Spiræ an. MDLXXXVII. Præmissa est elegans dedicatio, dicata Frid. IV. Elect. Palat. Heidelbergæ concepta. J. J. BOISSARDUS scripsit venustum carmen. Tenetur, in eo, media sententia, arcens plane incredibiles fabulas. Legitur, e. gr.*

Non hic centimanos disces, non corpora quorum

Fama est Phlegreæ esse cremata rogis.

Nec vastis Siculam sudasse gigantibus Ænam,

Fulminaque irato confabricasse Jovi.

Non quas ore ferunt vomuisse sypheæ flammæ:

Nec motam Enceladi robore Trinacrium.

Illæ alii doceant.

De labore Cassanionis judicat:

Nil ficti atque levis futilitatis habet.

§. XX.

§. XX.

Capita sunt optime disposita. Probat, I. quod Gigantes fuerint ante diluvium. II. sistit Gigantum, tempore Abrahami, existentiam. III. agit, de Gigantibus tempore Moſis: Rex Og eſt primus, in themate, ſeqvuntur Anacim. Cap. IV. Gigantes ætate Davidis; Goliathi duo, cum aliis, faciunt paginam. Cap. V. tranſit, ad gigantei generis homines, apud varias gentes. Mirabilia narrantur, ex probatis Hiſtoricis, cum die & Conſule. Cap. VI. fert rubrum: Gigantei generis homines, noſtræ ætatis. Refertur, bona fide, Franciſcum I. habuiſſe talem, in numero cuſtodum, qvendam Burdegalenſem dictum, faſtidientem tamen vitam aulicam & ad ruſticam clam revolantem. Teſtabatur vir probus & fide dignus, ex *αὐτοψία*, tantam hominis fuiſſe altitudinem, ut inter ejus crura qvilibet recto corpore tranſire potuiſſet. Cape tibi hoc, in honorem S. Scripturæ, Biblio-maſtyx, empæcta, Goropi Becane! Capita VII. & VIII. concepta ſunt, de gigantei roboris viris. Samſo eſt primus in ordine, ſeqvuntur multi alii, inter qvos eſt Milo Crotoniates & alii, qvi carpenta, una manu apprehenſa, obnixius contranitentibus jumentis, retinere potuerunt. Curioſa ſunt ſana omnia lectu, una cum capitibus ſqq. de Gigantum reliquiis. Goropius ubiqve vapulat. Caſſapio, qva ſcelera & oſſa non ſubiſtit, in antiquiſſimis, ſed ſua ætate effoſſa, etiam fideliter recenſet. Abſolvitur liber, Cap. XII. ſ.r. *Unde eſt, quod Gigantes deſierint.* Inſulſe ſcribit GLADOV. in *Hiſt. Imp. R. G. p. 114.* Es ſind niemahl Rieſen in der Welt geweſen.

§. XXI.

Gigantes feminas nullibi deprehendi. Burdegaliſis ille habebat uxorem, corporis qvidem prælargi ac craſſi, ſed brevis ſtaturæ, ex qva nihilominus filiolum ſuſceperat, Gigantis futuri ſpeciem præ ſe ferentem. Quid ſit virago, mulier nempe

C

pe

pe fortis, eine Heldin, videatur in Lexicis, e. gr. *Fabri*, ubi excerpta Senecæ & Ovidii. Etymon est ex v. vir & ago.

Jus Feudale, in regula, non nisi masculos ad successionem admittit. Ludentes Feudistæ formant, in capitibus, de personis feuda acqvirentibus & de successionem feudali, quæstionculam, annon femina virago debeat admitti ad successionem? Sed, uti dictum, ludunt & quanta, in exemplis, emergerent litigia. Cogitetur de veteribus nugis, einem, vornehmen neugebohrnen Kinde, ein, dem lebendigen Hechte, ausgetrissenes und rohes, noch warmes, zerhacktes Herz zu essen geben. STRYKIUS in *Exam. J. Feud. cap. 15. qv. 3.* scribit: & *quamvis interdum bellis sint assuefactæ, (femina) rariorem tamen casum Dominus, feudum concedens, respexisse non præsumitur. vid. 2. F. 36. add. STRUVII Syn. J. F. C. 9. th. 8. n. 1. & evolvi. alii.*

Incidunt *Amazones*, inter veterum fabulas. STRUVIUS *Jun.* im kurzen Begriff, der Universal-Historie, de illarum existentia, unquam tali p. 46. f. disputat & vocem: *Meße* ab illis derivat. *Conf. Palephatus de incredibilibus Historiis, tertium editus, Lips. 1761. curante Cl. Dresigio κ&φ. λγ. de quo libro Boeclerus sapientissime judicavit, quod ab omnibus sit legendus.*

§. XXII.

Nostras Historicus-Poeta, Nic. MARESCALCUS, natione Thurius, risui exposuit, Cap. suum tertium, Libri I. Chronici Meckl. rythmici, ad rubrum: *Vom dem Ursprung, der Amason.* Add. cap. 1. En! ex illis lineolas:

Den ersten Platz die Amason han,
Orethia, die Königin, trägt die Fahnen.
Nun will ich kühnlich überschlagen,
Vom Ursprung der Amason euch auch sagen.
Und machten alle ein fröhlich Reich,
Ueber die Insel, sie behielten dar,

Es.

Egliche Mann, zu den sie verwar,
 In den Meyen zogen und wurden groß.
 Gebahren sie Mägdlein waren ihr Genos,
 Und branten ihn'n bald die lincke Brust,
 Uff daß nicht irret zum Streit mit Lust.
 Den Knäblein sie brachen Arm und Bein
 Und schickten sie ihren Vätern so klein.

Sed satis naniarum: Marefcalcus merito taxatur: Debuisset illustriora Meekl. non negligere, multa enim, ut coævus, plena fiducia, scribere potuisset. Verum voluit esse Poeta & Historici rhythmici non adeo sunt puri & fideles.

Liceat adjicere corollarium, ex nostra *diff. de dissolut. nexus sponsal. atque conjugalis*, Cl. poster. nr. 8. *Qv. an sit casus dabilis, mariti, petentis separationem, a thoro & mensa, ob sevitias uxoris?* Nos negamus.

§. XXIII.

Sed iterum in viam! Qvam vellem, Cassanionis excerptum legisse libellum insignem, insigniorem B. Dn. KOENIGSMANNUM, qui post se reliquit manuscriptum elaboratum, *f. t. Danus Interpres, cum fontibus sacris & vernacula B. Lutheri collatus*. Inferuerunt, & eam particulam, quam ego respicio, Venerabiles Domini Editores, elegantissimorum *Miscell. Lubec. Vol. IV. n. 4.* sub inscriptione: *B. Ludov. Königsmann Danus*, uti ante, *sive Observationes Selectæ, in Cap. Genes. VI. aliquot loca. Conf. in genere B. nunc Dn. SCHARBAU, Vindiciæ Genesios, contra auctorem anonymum, libri, c. t.: Conjectures, sur la Genèse*. Obtinuit, hoc heroicum scriptum, locum II. in laudatorum *Misc. Vol. 1. Conf. Dn. STACKHAUSEN* egregii labores.

Ex *Koenigsmanno*, qui mereretur totus inferi, plura exciperem, nisi pronuper tantum, 1761, impressum illud



Volumen. Plura, inquam, ergo a nonnullorum translatione mihi temperare nequivi. Sunt illa sequentia:

§. XXIV.

Refelluntur, *Philo & Josephus*, & quidem hic, ex ipsis suis *Antiqvit. Jud. Lib. 5. c. 2.* putantes, proceritatem physicam non intelligi, sed politicam. Allegantur, *Observatores, Operis Bibl. Anglic.* rectius sentientes. Disputatur, cum *Amama*, ex loco *Num. XIII. 33.* Allegatur *Schlichterus*, qva observ. ad *Deut. III. 11.* de lecto ferreo Ogi, qvæ est in ejusdem Decimis, *n. 21.* Multa multiqve leguntur, de voce Nephilim. Merentur inseri, qvædam excerpta verba, ex *LILIENTHALII* exsculando libro, von der guten Sache, der Offenbahrung: Wäre des Ogs Bette (eujus ideam Antiscripturarii aliter pingunt) nicht außerordentlich groß gewesen; würde man dasselbe weder als eine Rarität, aufbehalten; noch Moses desselben, mit einem: siehe! gedacht haben.

§. XXV.

Historia patria antiqva fabulis passim maculata, fert *Gigantes*. Ossa, hominum extraordinariorum, interdum sunt effossa. Ego, cum amicis, tumulos mecum perscrutantibus, deprehendi *Vahrenholzii* sceleton, qva crura, insignem proceritatem denotans. Ora plebis, videntis monumenta lapidea singularia, facilia sunt, appellationibus, derer Hünen - Gräber. Aniles fabulæ circumferri solent. Gens *Vandalica* sciebat vehementer magnos lapides in ordine ponere, nonnullis etiam majores superimponere, sciebant, eadem arte architectonica, qva nunc solemus tales retrahere atqve devolvere. Conf. insertum nostrum, de agro *Wieko - Werlensi*, in statis paginis, qvas vocant die *Intell. Bogen*. Item qvæ habentur in opusculo nostro, inscripto *Bützowsche Ruhestunden*, de opere lapideo

vi-



vicino, quod vocatur der Freyenstein. Prope Parchimum, datur tumulus artificialis, quem vocant dat Riesen-Bedde. Qvis, vel quid vetat inferere passum, ex B. CORDESII *Chronico Parchimensi*, ed. 1670, qui liber jam rarefit. Auch ist hie, ita Ven. Autor, p. 15. zu gedencken, von einem Ohrt, des Feldes, genannt Riesenbedde, das grosse und kleine, da ein Hügel Stein lieget, der nicht von ohngefähr dahin gekommen und nicht ohne Ursache dahin gesetzt ist. Was es eigentlich bedeutet, weiß ich nicht. Es melden aber die Historien-Schreiber, daß solche grosse Steine vor-mahls sind aufgesetzt, als Gedächtnißmahl, Siegeszeichen, Ehrenseulen, Grabstätte, auch da wo Schlachtungen u. d. gl. geschehen; auch sind es, etlicher Dehrter, Wahlstätten, da die Könige erwählt sind, dahin man grosse ungeheure Steine zusammen gebracht und gleich als ein Schaugerüst geordnet, derer gemeiniglich zwölf gewesen. Auch sind solche Stein-Hügel wol gewesen Götzenstätten, Opfer-Dehrter, da man die Feinde geschlachtet und als auf Altaren geopfert: Rechte Begräbnisse, Gerichts-Dehrter, Grenzstätten und Marckscheidungen; der Langbeine oder Riesenbedde, Reichs-Tags-Dehrter und dergleichen. Daher ist wol zu vermuthen, daß daselbst was sonderlichs geschehen, sonderlich aber, wie ich halte, Abgötterey, von den Riesen getrieben sey. Bene! bene!

§. XXVI.

De Jure oppositorum, *nanorum* nempe, *pumilionum* *pusionumque* nullum hactenus datur, quantum novi, opusculum. Mererentur tamen illa objecta, per multas jurium partes internas, tractationem. E. gr. qva conjugia, successiones feudales, officia ecclesiastica &c. Verum, *qvanam* est *qvan*titas nani? Dari homullos, ut illos, unicus, quem habemus, Autor, WICHGREVIUS, in *libello speciali*, edito Rost. 1599, 8. vocat, *qvis* est, *qvi* negaret, præsertim etiam, si fuerit *αυτοπτης*,

ob textum biblicum, welcher ist unter euch, der seiner Länge, eine Elle, spithamam, eine Spanne etc.

In opella nostra, quam inscribimus, Bützowsche Ruhestunden, P. 7. p. 32. occurrit patrium vocabulum: Dwarck. Excerptus est locus *Spec. Sax. Lib. I. art. 4.* Auf alzuviel und Gezwerg, = stirbet weder Lehen noch Erbe, noch auf Kruppel-Kinder. Glossa ita: Warum nehmen diese nicht Erbe, noch Lehn? Sage, um deswillen, daß sie fortan nicht ihres gleichen, untüchtige und mißrahtene Kinder zeugen. Pergitur, in der niedersächsischen, wol ersten Ausgabe, der Sassen Spiegel, mith der Gloszen, welche im Jare, LXXXVIII, (1488) gedruckt, zu Stendal, und die de erwirdighe in God Vader unde Here Theodoricus van Boekstorp Bischof tho Nürenborg seligher gecorrigert heft; textus ita sonat: Uppe alvyle unde uppe Dwerghen entsterbet noch Lehn edder erbe, noch up Kropel Rynt. In glossa, ejusmodi anomalis, alimenta decernuntur. Conf. d. l. Knips, item Purcks. *Add. diff. Crelliana, mox cit. §. 21. & 24. & ante omnes HINTZIUS, in conjugio feudalitio, Cap. 3.*

§. XXVII.

Ad vocabula: alzuviel, vel alvyle, ex doctrina, de monstis, quærendus foret commentarius pragmaticus, extendendus, ad quæstiones, da alzuwenig, cujus exemplum est in textu, verbis: und Gezwerg. De hodierno jure feudali, quo magis servitur intellectu, qui, & in nanis, & in aliis corporis vicio laborantibus æque acutus esse potest, quam armis, dentur casus & respondebitur. Conf. B. CRELLII *diff. f. t. Corporis integri, robusti & proceri privilegium, Viteb. 1730. §. 11. 12. 14. & maxime §. 19.* ubi excerpta legalia, etiam ipsius *Aureæ Bullæ, C. 2. §. 13.* Conf. STRUVII *diff. de variis modis decernendi successorem, in regnis. Jen. 1703.* *Add. Historia vulgaris de Imperatoribus Maximimis.*

§. XXVIII.

§. XXVIII.

Ex Jure Ecclesiastico cogitandum de *vitiis canonicis*. Frustra, utut solers, quæsi inter meas reculas & apud amicos, geminam, B. RICHTERI, *Gymn. Gûstrov. Rectoris quondam longe meritissimi, disputat. de physognomia Sacerdotis, hab. Jen. 1715.* Nullum mihi dubium, quin contineat, eruditum commentarium, in *Levit. Cap. XXI.* Edidit & B. WILLENBERG. *Actus Danisc. rec. 1752. diss. de non-vocandis ad sacrum ministerium.* Brevis est quidem illa, habet tamen cum fructu legenda.

Illustris est, inter meas qualescunque raritates, *Pauli BORGASII, Felirensis, Episcopi Nemosiensis, Gubernatoris Generalis ac Prolegati in Thuscia, J. V. C.* (ita fert inscriptio & nos legimus C. per Consultum.) *acutissimi, gravissimi, Tractatus, de irregularitatibus & impedimentis Ordinum, Officiorum & beneficiorum ecclesiasticorum & censuris ecclesiasticis & dispensationibus, super eis.* Editus est in *f. Venetiis, 1574.* Volventibus hoc opus, ad lineas generales, de corpore vitiatis, de clerico ægrotante, vel debilitato, se offerunt lectu dignissima; qualia etiam præbent Commentatores. Assertio est ardua: *Vitium in membris insignibus, corporis, vitiat jam promotum.* Volunt legi, *c. 1. 2. Dist. LV. & tot. tit. X. de corpore vitiatis ordinandis, vel non. Add. tit. de Clerico ægrotante, vel debilitato.*

§. XXIX.

Quem, intuitu *Gigantum*, excerpimus *Cassanio*, ille meretur, quia *Cap. XIII.* ubi de pusillis hominibus, obiter agitur, ex nonnullis lineis, huc referri. Differuerat, de admiranda Dei sapientia & perrexit: *In tanta rerum varietate & ornatu, quanta in eo virtus, quanta rerum agendarum facultas insit, palam offenditur.* Qua de causa pusillos quoque homi-



mines, qui pusiones & nani vocantur, interdum nasci voluit. Eo adducor, ut Pygmaeos fuisse, inficiari non auserim. Hunc excessum continent, ex Homeri Ill. Iliad. ubi a grævis illos infestari legitur. Addit excerpta, Ctesiae & Aristotelis Hist. Animal. Lib. 8. c. 12. item Plinium, imo ipsum Patrem Augustinum, Lib. 16. de Civit. Dei. qui cubitales hos homunculos, juxta barbam, eqvitatum, arma &c. describit.

Avide leguntur theologica etiam, inter omnia, ex Niceph. Hist. Eccl. Lib. 12. c. 37. de homullo prudenti & erudito, qui tamen perdice major non erat. Tandem infit: *Ego quum puer essem, memini, me Lugduni vidisse duos pusiones, brevissimæ staturæ, quæ cubitalem non superaret &c. Mirabilia narrat, inter quæ est, quod alter Doctoratum impetraverit. Refert, utrumque, ab ordinariis hominibus in ulnis, non secus ac infantes, esse gestatos.*

§. XXX.

Sit penes B. L. judicium. Audivimus aliquando, daß man, an einem gewissen Hofe, zweene vollaussgewachsene fluge Zwerge gehabt, die man, in Pasteten, auf die Tafel gesetzt, mit der Erlaubniß, die Gäste, durch ein Zug-Instrumentlein, (eene Schnurte) mit Wasser zu besprühen. In Historia Meckl. datur exemplum, daß 6. Paare Zwerge, unter denen Vermählungs-Solennitäten, ehelich zusammen gegeben.

§. XXXI.

Sed satis, de his minutiis, quibus forte majora, quam putamus, insunt. Si quis amicus, Cassanionis vitam, de qua in meis Lexicis, nihil, novit, largiatur gratiose eandem. In genere repeto memoriam scripti, Wichgrevaniani, de Homul-
lis, quo usus fui, in opusculo, derer Ruhesunden, ad voces, quas paulo ante digito monstravi. Cassanio longe superat Wich-
gre-

grevium. Incidunt, iterum, fabulæ, etiam patriæ, van den Undererdschen. Vah! quam avidus & attentus, in primis juventutis annis, esse solebam, quoties, etiam nobiles & graves matronæ, varia de illis, etiam serio, sine tamen analogia, narrabant.

§. XXXII.

In Ord. Meckl. revisa ex anno 1602. tit. von dem Predigt-Ampt, p. 125. a. prohibetur ordinatio, der unansehnlichen Leute. Connexio est post verba: nicht gar zu junge und ic. Textus habet particulam: alsbald, ex qua ad prorogationes, vel expectationes, vel etiam relationes & dispensationes placet concludere. In textibus, lingvæ Sax. infer. frustra hunc passum quæriveris. *Kieslingius*, mox *all. Sect. III. §. 34.* ita inscripsit: *Leges Christianæ Ecclesiæ, de corporis deformitate, adferuntur.* Remittit, ad *Zieglerum*, *Boehmerum*, *Pertschium*, *alios.* Omnino respiciatur *Decreti Dist. LV.* cujus nonnulli canones merito castigantur.

§. XXXIII.

Novissimi temporis huc facientia scripta habemus sequentia. *Car. BUTTINGHAUSEN*, viri eruditissimi, disquis. *An sacerdotes, vitio corporis laborantes, comederint sanctissima? quam, ex scriptis, Cl. Joh. ab Hamm, Cl. J. H. Hottingeri ac Cl. B. S. Cremeri collegit. ed. 1756.* & antea *D. J. R. KIESLINGII*, Theol. t. t. *Lips. jam Erlangensis celeberrimi, Libr. sing. de Legibus Mosaicis, circa sacerdotes vitio corporis laborantes, in ecclesia Christiana emendatis. Lips. 1755.* Eruditi legent, hos libros, cum aviditate. Eandem solertiam meretur *diff. V. C. STIEBRIZII*, *Hale 1752. hab. de sacerdotibus, vitio corporis laborantibus, a comestione sanctissimorum, non temere arcendis.* Operosus est ille autor, quem & *Resp. J. C. ERMERICH* vocant,

D

in

in refutando Hæmmio. Momenta hinc inde habentur in scripto Buttinghausiana.

§. XXXIV.

Sane, nisi limites scriptiunculæ academicæ excederem, largiter rigare possem, ex aquis dictorum, mea prata, qva, in genere, homines meos extraordinarios, intuitu ministerii ecclesiastici, inter Christianos. Scribam nonnulla. Verbis tituli Kieslingiani, *in ecclesia Christiana emendatis*, pace Viri Ven. non fuisset usus. In versione, B. nostri Patris, LUTHERI, meos, qvi in themate sunt, nanos, non invenio. KIESLINGIUS autem, hebraicum textum, cum versione sui, §. 5. inferens, in v. 20. detexit & habet *minutam*. Qvis ea voce veniat, disputatur, inter Philologos. Placet epicrisis Kieslingiana, data in §. 17. p. 48. eam vocem, de homine tenui, parvo & pusionis staturam referente, esse intelligendam.

§. XXXV.

Pergit S. Rev. Autor, accedens Clerico, de Dieu, Seldeno, Gussério, Calasio & Polo. Allegantur textus, Exod. XVI. 14. Matth. XIX. 13. qva versionem Æthiopicam. Absolvit verbis: *Neminem fugit, pusiones, quoque nostra ætate, ob juvæ staturæ defectum, risui nec non contemptui esse obnoxios &c.* Maneant hæc verba dicti Autoris. Dent, amici intelligentes, ceu jam unus dedit, nobis sua cogitata, ad vocem hebræam *Dak*. Laudatus Kieslingius p. 57. scribit: *ita ut minuti & leviores comprehendantur.*

§. XXXVI.

Elegans est §. 9. Kieslingianus, sub lemmate: *Gentiles, de integritate corporis, in sacerdotibus, fuisse sollicitos, demonstratur.* Hesychius scribit: ὁ μητε πλειοναζων, μητε δεων τι

τῆ σαρκὸς. Cui neque redundat quid in corpore, neque deest. *Xenophon, in symposio*, de Atheniensibus scribit, quod & Reges & Sacerdotes examinaverint, num sani essent. De aliis gentibus, quæ primogenituræ erant tenacissimæ, v. gr. de Ægyptiis, contraria refert, *Hist. Univ. Anglic. Tom. I. P. 3. Sect. 2. §. 501.* Fiebat idem, in regnis successoriis, consultissime, ad evitandum factiones & bella intestina. Quomodo, in electitiis respectus fuerit habitus, ad pulchritudinem, vel proceritatem, testatur Historia passim, maxime in regnis, ubi exclamatio erat penes milites. *vid. Crellius cit. de militibus Ostensionariis. vid. Romana & novior Historia.* Addantur, qui describunt die Schmeißer-Guarde. *Conf. B. de KLEIN diss. de dubio primogenituræ jure, Cap. II. n. 78. 91. B. LUDOVICI diss. de eo, quod justum est, circa pulchritudinem, hab. Hal. 1717, §. 44. ad finem.* Allegat varios Doctores Protestantes, Theol. & JCtos, inter quos *Dambauer* statuit, quod canonum rigor judaizans (proh) ex Levit. XXI. apud Evangelicos non sit attendendus. *Brummemannus in Jur. Eccl. L. 1. c. 5. §. 12,* docet, quod, quando alius æque idoneus, non vitiosus, haberi potest, hic præferendus. Adnexum est, memorabile Rescriptum, Supremi Confist. Dresd. quæ Cand. Ministerii, dessen lincker Arm etwas kürzer, als der rechte. *Add. Schambergeri diss. de Jure digitorum, §. 10. Conf. de Paulo, II. Corinth. X. 10.*

§. XXXVII.

Vocis græcæ, ἄρμος, quæ utuntur toties septuaginta Interpretes, e. gr. Exod. XII. 5. Cantic. IV. 7. est admirabilis sensus. Occurrit ea etiam in N. T. e. gr. 1. Petr. I. 19. Coloss. I. 33. B. Lutherus usus est phrasi: Ohne Wandel seyn; i. e. was, im commercio, nicht zurück wandeln muß. *Conf. nonnullorum Principum edicta, ad tit. ff. de edil. edicto & redhib. inscripta in specie: von Wandelung, derer Pferde.* Ad verba textus,

D 2

Le-



Levitica, mit einer ungewöhnlichen Nase: 12. it. Verschnittener, erudite commentatur *Kieslingius*, §. 13. f. Desisto. Legatur interim idem ipse, ad verba tituli, supra notata, §. 27. de æquitate harum legum divinarum. Repetit, inter specialia minutos. Satis! modo absolverim, laudati Autoris verbis, ex p. 37. *Certo certius & has leges esse æquas Deoque dignas*. Jam cogito, ad leges speciali ratione status judaica, caventes, de Velthuyfiano dogmate, quod nos Christiani, jam sumus Populus Dei & Judæi Reformati.

§. XXXIIX.

Repeto acumen, Ord. Eccl. in particula: alsbald, quæsitum. Dantur etiam homines, vitio corporis laborantes, qui excellunt in aliis. *Leg. Sixti ASPACHII, diff. Hafn. de miris supplementis defectuum, in hominibus quibusdam. Add. KLEM-MII ercögtes Auge und Ohr, Dom. Quinquages.* Offerebantur aliquando Fac. Jurid. duo viri doctissimi, coeci ab utero materno, & parum aberat, quin promoverentur in Doctores. Interveniebat mors. De Magistro Regiomontano, Philosopho excellentissimo, legi aliquando, sed non retuli, ad adversaria mea. Incidit historia, de Pastore solitarie præsentato, cui, ad quæstionem Superint. obmovebant rustici: Herr! he is uns tho gatlick, i. e. brevioris staturæ. Novimus, ejusmodi plebis, in electionibus, ex pluribus, phantasias. E. gr. De süht so schweck uht, und da möten wy hernast wedder söhren. Mirabiles nugas possem referre, experientia mea teste. *Vid. D. QUADEN scriptum, de viris statura parvis, eruditione magnis.* Sed hoc obiter.

§. XXXIX.

Credo, hic, me commodum invenire locum, intimandi, arduam distinctionem, inter *Homines extraordinarios, ita natos, & ita casu insequenti factos*; Subdistingvendo, inter vitium emergens, ante officium impetratum & eodem currente. Re-

Recte se habent vulgata: Multa arcent, quæ non ejiciunt: Turpius ejicitur, quam non admittitur hospes. *Conf. Feudistæ omnes, in cap. de personis feudorum capacibus. Speciatim, HINTZII elegans conjugium feudaliū, ed. Jen. 1690. Cap. 4. Inter exempla, quæ munia ecclesiastica, sunt herniaci. vid. Bochartus in Hierozoico. P. I. Lib. II. cap. 46. Hieron. Tom. I. Comment. p. 133. Abhibeatur tit. X. de cleric. egr. de debilit. Leg. Kiesling. p. 144. sq. ubi præsertim de clericis evnuchis differit, statuendo, partium genitalium defectum non ita esse comparatum, ut viro, res tractanti sacras, attrahat impedimentum. Ardui sunt §§. 24, 25, sqq. Sect. II. Conf. p. 204. & tandem Sect. III, de vero & sobrio Legum Mosaicarum circa ministros sacros, corporis maculis laborantes, in ecclesia Lutherana, usu. In eo est Autor, ut distingvat vitiatos ante officium, a debilitatis, illo currente. Arceantur priores, prospiciatur posterioribus necessariis, juxta analogiam juris divini. Exsurgat publica providentia, circa civium studia. Vid. III. Dn. JUGLERI diff. de interdictione studiorum, Lüneb. 1755. B. HEINECCII, diff. de Jure Principis circa Civium studia. Leg. verba Kieslingii, p. 256: illi, quos penes auctoritas ac vis rem definiendi, decident. Item ea quæ paulo ante habentur: Non raro sanctioribus disciplinis se mancipant homines, pygmæis seu pusionibus similes, κ. τ. λ. Add. Crit. Sacr. ad Levit. XXI. ubi legitur, maculam dici, apud homines, quamlibet mutationem, in creatione, tam in quantitate, quam in qualitate. Exempla data sunt curiosa, v. gr. si collum fuerit duetnacst, de oculis conjunctis, de naso depresso, diminuto, stillante &c. &c.*

§. XL.

Pergerem, ad *Homines Extraordinarios, respectu sensuum externorum*, nisi, Iliada post Homerum canere, foret vitium. Omnium igitur, de coecis & strabonibus, de surdis, mutis,

tis, surdis & mutis, itens surdastribus habet, qui voluit edecumatum opus supra jam all. *Strykianum, de Jure Sensuum*. it. illud, *de Cautelis Contractuum & Testamentorum*, pariter ac *Juramentorum*, cum *Meletematibus* Junioris. Praxis Juris Civilis & criminalis ubique plena est, assertionum, distinctionum, exceptionum, limitationum atque ampliacionum; unde nec vulgaria compendia, suis locis, intacta quædam relinqvunt. Valde practica est dissertatio, B. GASSERI, *de inquisitione in surdum & mutum*. Hal. 1729. item Dn. BOEHMERI, *de Tortura valedudinariorum*, ubi de herniacis, & aliis largiter, cum allegatis pragmaticis. An vera sit fabula, quod Imperator Tiberius noctu, in tenebris, absque lumine potuerit videre? non anqviram, quia in Historia primorum Imperatorum mihi multa sunt suspecta. Conf. LUDWIGII *Comment. de Augusti prudentia, minus tanta, quanta vulgo creditur*, & EISENHARDI *Comm. de Claud. Tiber. Neronis in Litterarum studia meritis*, Cob. 1753. Notentur verba p. 51. verbo nequidem, quæ vitiosa, de hoc Cesare prædicanda sunt, attigisse ipsum concedo, ita vero, ut maximas haberet cur sic se gereret rationes. Item, ultima p. 55. Hæc, qui justo modo perpendit, luce clarius cognoscit, Tiberium fuisse Principem & sapientiæ & eruditionis gloria insignem. De superfluo adjicimus, *Nyctalopes* appellari, illos, conf. l. 10. §. 4. de *edil. ed.* qui coesios sive felinos habent oculos, quibus interdum acute cernere non possunt, noctu autem maxime. Vid. Stryk. mox citandus atque ab eo all. *Aristot. Plin. Maxolus & Zacchias*.

§. XLI.

De balbutientibus & mogilalis quædam, in Jure, præsertim Ecclesiastico, occurrunt & per ideam officiorum, quæ sine aliqua eloquentia nequeunt obiri, constat, quid vel juris sit, vel prudentiæ. Novimus virum, vehementer balbutientem,

tem, quando loquebatur, plane autem non, quando legebat, ex libro; Cantabat etiam, absque ullo lingvæ impedimento. Alii tantum, incipientes sermocinationem, balbutiunt, non continuantes, nisi post aliquod reciproci vel alius discursus intervallum. Detur casus & respondebimus. B. HOPPIUS, in *Exam. Instit. L. II. Tit. 13. qu. 14.* interrogat: *An balbutiens testari potest?* Affirmat per §. 3. *I. d. t.* & addit, modo intelligi possit. *l. 15. 29. C. de testam.* B. STRYK. in *C. C. IV. §. 34.* varie distingvit. Sed transeant hæc, ne videamur, Patribus tantis aliquid, in theoria, detrahere. Aliquem ita balbutire, ut pro muto & mortuo habeatur, vid. *Stryk. l. c. ex l. 29. C. de testam.* ad loca, ubi Chimæra nascuntur, remittimus. De juramento balbutientis, judicetur, juxta analogiam.

§. XLII.

Jam, vel removebo, vel breviter tantum allegabo, nonnullos, qui extra meam sunt sphæram.

I. *Heroes* extraordinarii non sunt mei. Vid. tamen *Norcopensis, diss. Upsal. 1685. de Characterè Heroum largiter.* Post inventionem pulveris pyrii, multa sunt immutata, vid. *spec. nostra diss.* Datur & fortitudo spuria. Incidunt, ex antiquitate, homines piaculares & sacrificia s. victimæ status. Cogitentur de Regulo & Decio Mure. Ipsa historia Passionis Christi, sine horum conceptu, nequit intelligi. Quæ de Curtio, pro patria se in paludem dejiciente, narrantur, ad fabulas nos referimus. De martyribus alibi. Conf. scriptum *spec. de obligatione ad martyrium.*

II. De partu *septimestri octomestrique*, deque retardato ad *tredecimestrem* usque, differere non placet. Sufficiet mihi, practice, quæ citius regula nascentes, textus *Ord. Eccl. Meckl.* quam vocamus *die Erläuterung*, lit. g. 2. Wann aber die Prediger oft super partu septimestri einen Zweifel machen, so
sols

sollen sie dem Gewissen solches schlechterdings heimlassen. De octomestri, per consequentiam, frustra anqviritur, *vid. B. SCHOEPPERI diff. hab. Rost. 1698. de Partu octomestri.* Qua tardius in lucem prodeunt, servus ego esse teneor, possibilitatis, in studio Medico natæ. *vid. B. HEISTERI rara diff. qva partus tredecimestris pro legitimo habitus proponitur & simul partui nullum certum tempus in universum tribui posse. Helmstad. 1727. ALBERTI diff. de graviditate prolongata, Hal. 1755. KALTSCHMIED de partu legitimo, Jen. 1752. add. Ejusd. diff. de signis graviditatis certis, 1752. & Scriptores Medico Legales, s. forenses CAMERARII, Med. Tubing. diff. de Foetu 44 annorum, cum truculenta imagine, curiosa quidem satis est, qvia substernit, tunc novum & verum exemplum; sed huc nihil refert, qvia embryo ille erat petrificatus.*

III. *Præcoces* eruditos, de quibus habentur scriptorum manipuli, nihil moror. Veniunt soepe in censum, qvi paucula præstiterunt, & incidunt mihi foeminae doctæ, in quarum numerum soepe referuntur, qvæ aliquot fecerunt knuppelhardos.

IV. Malia supplens ætatem, transeat ad sua exempla practica.

§. XLIII.

V. *Longævi* antediluviani referendi sunt, ad miracula beneplaciti divini & detestamur nos sciorum lunaticorumqve, toties derisorum, calculos. Post diluvium rarefacti sunt grandævi senes. Jacobus, stans coram Rege Pharaone, qvæstus, Gen. XLVII. v. 8. 9. Wie alt bist du? respondet: Die Zeit meiner Wallfarth ist hundert und dreyßig Jahr: wenig und böse ist die Zeit, meines Lebens und langet nicht, an die Zeit meiner Väter, in ihrer Wallfarth. Noah moritur, anno ætatis 950. Gen. IX. 29. Sem, anno 600. Gen. XI. 11. Tharah, 205, d. C. v. 32. Abraham 175. Gen. XXV. 7. Isaac, 180. C. XXXV. 28. Ja-

Jacobi ulteriorem totam ætatem descriptam non invenio. Josephus moriebatur anno ætatis 110. Gen. L. v. ult. Moses Pf. XC. enūciat, v. 10. Unser Leben währet siebenzig Jahr, wenns hoch kommt, finds achtzig Jahr. Ipse autem, si idem est, vixit 120 annos, Deut. XXXIV. 7. Volunt legi *Dethardingio-Albertine diss. prior, de termino vitæ humanæ, Rost. & posterior, de plurimorum hominum morte immatura, Hal. 1717.*

§. XLIV.

Raresacti, inquam, sunt grandævi senes. Centenariorum sunt admodum pauci. Ergo dantur adhuc nonnulli, & quid juris in genere, circa senes, de quorum characteris initio disputatur, *vid. in scriptoribus specialibus.*

Nondum vult deleri assertio juridica: In masculo non deficit facultas generandi, etiamsi sit centenarius. Maneat per nos, quia & datur alia: Quod quis &c. Ein alter Mann &c. Conjugiis monstrosis nondum vult iri obviam. Jure-Consulti Romani sili, ad tollendum litem, quæ personas morales, quibus ususfructus legatus, partim sobrie, partim contra studiosi, sibi excidere passi fuerunt, textum *l. 56. ff. de usufr. centum annos - - - is finis vitæ hominis longævi est.* Analogiam soepe neglexerunt, ceu probat quæstio, de vitæ duratione, in materia petitionis hereditatis. *vid. antesignanus STRYKIUS de S. ab I. it. U. M. ex multis desuper disputantibus, quos allegant synopsi-stæ, e. gr. Schoepferus.* Romani quatuor sibi inde fingeant ætatis dividebantque sæculum, in quatuor partes. Unde adhuc est, quod minorennitas duret ad annum usque XXV. *Legatur de LUDEWIG, Tr. de ætate puberum & majorum.*

§. XLV.

VI. Athei & irreligionarii sunt bestię, ergo non ingrediuntur nostros circulos. Quid interea juris sit, circa illos,
E *vid.*

vid. in diff. SCHMIDII, de crimine Atheismi ejusque poena civili, Altd. 1727. Quod Atheismus non sit vitium intellectus, sed voluntatis, alio tempore & loco est evictum. Addantur Criminalistæ, in materia blasphemiarum: Omnium atrocissima est blasphemia, Ens entium appellare non-ens, vel existenti denegare obsequium. Pinxit Atheum & seipsum, autor scripti, *de la vie heureuse, vid. Dn. de HALLER, præfat. ad librum verum, l. tit. Prüfung, der Secte, die an allem zweifelt.* Cogitetur de Rep. atheistica, in qua nec fides pastorum, nec juramentorum, nec securitas vitæ atque bonorum, nisi in quantum formido poenæ coercet tales nequam. Vid. verba dicti Athei, ita versa: Man hat nichts zu fürchten, als den Henker &c. Für diesen Richter muß sich der Philosoph in acht nehmen, der sonst nichts, weder über der Erde, noch unter derselben zu fürchten hat.

VII. Similes, sunt illis homines, extraordinarie pessimi. *Leg. B. Hofmanni* eminens Tr. von der Zufriedenheit; *L. II. S. 9.* ubi verba: Die ganze Schaar, derer Gottlosen, theilet sich in drey Haufen. In dem ersten finde ich lauter abgefeimte Erz-Bösewichte, einige offenbare Tyrannen, Straßenräuber und Mörder. Alexander Pheræus, Agathocles, Cæsar Borgias und Car touche sind in dieser Zunft, an deren Wohlergehen sich niemand stoßen wird, weil sie, nach einer kurzen Tollkühnheit, annoch auf Erden, sind verjagt, ermordt, vergeben, oder gerädert worden. Es ist merckwürdig, erstlich, daß dieser Erzgottlosen eine gar geringe Anzahl, auf Erden ist; zum andern = sie bersten für übermäßiger Bosheit, &c.

Cogitare licebit, an alle, die zu ihrem Unglück groß werden, weil sie ihres Glücks sich nicht zu gebrauchen wußten. *Leg. Francisci* hoher Trauer-Saal. *Rechenberg* von Fällen, grosser &c. Notentur Historiæ, de pari Cancellariorum, *Crellio & Bruckio.* Qua posteriorem, loqvatur Historia Vinariensis; Qua priorem,
vi.

videantur conciones, de decaptatione, quæ in his sunt manibus, item *beatorum Dnn. Engelkeniorum diff. specialis.*

§. XLVI.

Accipiantur benevole, sequentia, prout incidunt, scribenti hæc horis, aliis urgentibus, intercalaribus.

II. *Impotentes* suis relinqvimus locis, ad materiam tritissimam, de nullitate matrimonii. *vid. instar omnium, STRYKII Tr. de dissensu sponsalit. Sect. V. §. 63. ibique all. Simon. delin. impot. conjug. Brucknerus. Evolv. Hier. Delphini Tr. de conjugio evnuchi, vulgo, von der Capaunen-Seyrath. Lex Julia de marit. ord. in fine habet: Spadonibus matrimonii contrahendi jus ne esto. Conf. Hoffmanni scripta varia, præsertim illud, de matrimonii sexagenarii, cum quingvagenaria.*

De *nimum potentibus*, masculis, dati fuere casus consistoriales. Cogitandum, circa illos, de hominibus extraordinariis, *triorchis*, quibus a lateribus positi *diorchi* atque *monorchi*.

Potentes ante annos pubertatis ordinarios, non prætervideat Practicus. *Evolv. c. 3. X de despons. impub. Qui curiosa ambit, legat B. CARMONII diff. de sponsal. illustrium in cunabulis, Rost. 1718. Cap. 1. Artificialiter majorennæ nihil ad nos.*

§. XLVII.

IX. Post annum L. parientes foeminae, aut errant in calculo, aut sunt falsariae, aut forent valde anomalæ. *Vid. all. diff. Hofmanniana. Memorabilis est Lex Julia de maritandis ordinibus: Sexagenario masculino, quingvagenariae foeminae, nuptias contrahere jus ne esto. Sed praxis contraria Germanica ducto argumento, ab utili, etiam in subsidium vocato Justiniano, qua l. 27. C. de nupt. coll. l. 12. C. de legit. hered. vicit. De formula: Seyd fruchtbar ic. nupera nostra & Sprengeliana, agit diff. de*

verbis & clausulis &c. Nisi teneremus impossibilitatem, graviditatis, post semisæculum ætatis, suppositiones excoleremus & cum die venirent tales, quæ ventris nomine in possessionem mitti vellent. Est quidem obex in *tit. ff. Lib. XXV. §.* Verum arceantur, non solum quinquagenariæ, sed & aliæ, in quibus omnis deficit probabilitas. Tandem præstetur cautio vel hereditas maneat jacens, sub curatore; tertio, de herede cautionem præstante, pro arbitrio, salvo. Caveatur etiam a suppositionibus & a conceptis ex alio. Romanarum cautelas eleganter recensuit, B. HEINECCIUS, *Elem. Pand. tit. 4. Lib. 25.* Logica probabilium est nobilis, sed non confundatur illa, cum Logica possibilium, qualem scribere virum vegetum optarem, cogitantem simul graviter, de impossibilibus, philosophice talibus. Climata, in puncto fertilitatis, quæ partus humanos, vehementer differunt. vid. Historici, ex Zona torrida imo eidem propius vicina. *Leg. elegans diss. inaug. Ill. Dn. WILLEBRANDT Præf. B. BOEHMERO hab. de Jure diverso, ex climate. it. BUECHNERI diss. med. de differentiis naturarum, respectu climatum, Hal. 1746.*

§. XLIIIX.

Lubet adjicere passum, ex Zona frigidiori, quem debemus rarefacto libro, qui prodiit Bremæ, 1707. 12. s. t. kurze Beschreibung, des Lapplandes, von Nicolaus Oern, gebornen Lappländer, und der freyen Künste Besizzenem, p. 48. Fruchtbar sind die Lappischen Weiber nicht, und sie haben in ihrem ganzen Ehestande gar selten mehr als zwey, drey, oder zum höchsten vier Kinder; und wäre es zu verwundern, wenn eine Frau 2c.

Hi Lappones suppeditant homines extraordinarios, qui ex utero materno prodeuntes habent aliquot dentes. Ita enim ille Nic. Oern, cujus vita & repetita itinera, per Europam, ad usque Romam, in Lappländischer Kleidung, sunt præfixa: Hie-
bey

bey ist auch zu observiren, daß, so bald ein Lappländisch Kind gebohren wird, es sofort zween Zähne mit auf die Welt bringet. Exempla non-Lapponica, quæ etiam inter est quoddam illustrissimum, annotarunt mecum, credo, alii. Signologix amicos nos non esse supra prodidimus.

§. XLIX.

X. *Apoliticas* gentes dari, non credo. Ipsi Cingari, Zigeuner, vivere solebant sub directorio, & quidem unius despotæ. Didicimus hoc ex actis Mecklenburgicis. Commendamus, JAC. THOMASII, *insignem diss. de Cingaris, hab. Lips. 1652*, bis vel ter recusam. Leguntur §. 30. f. salvi conductus, & epitaphia Ducum Cingarorum: successu temporis facti sunt homines profligatæ nequitix, ut utamur verbis Thomasianis, §. 70. Unde & legibus damnati. Habent & animalium & vulgo dictorum brutorum, item irrationalium, nonnullæ nationes politicæ. Apes superant omnia. Idea conjugiorum, inter quædam bruta, maxime ovipara, meretur admirationem providentiam omnipotentis creatoris.

§. L.

XI. *Narcotici*, die sich festmachen und die Passauer Kunst verstehen, auch Höllen-Hemden anziehen, sunt, extra nostros circulos, jam per disp. de pulvere pyrio relegati. Anodynistæ alii, anæsthethici, & ecstatici maneant fori medico-physici; ad quod recurrent, Jcti, datis casibus, etiam quæ lapidem memphitum. Casum habuimus, aliquando in Facultate, ceu probat chartularium & eruditissimum Judicium celeb. Medici Rost. Dn. D. STEVERI, *Fautoris, Amici & coætanei nostri, per semisæculum fere, oculissimi*. Phænomena, ex processibus, contra sagas referre tædetque pigetque. Vocabatur: Die Natur aus-

ziehen. Quæ B. Ludov. im Peintl. Proceß, Cap. IX. de artibus tormentum refert, ipse accensuit næniis. Verum interea est dictærium: Wer die Tortur aushalten und einen falschen Eyd schweren kan, ist dem Richter zu starck.

§. LI.

XII. *Idealistis & Egoistis* detur locus extra mundum. *Hypochondriacorum* statum dolemus cordicitus, & apprecamur salutem. Valde memorabile est terse poeticum scriptum, *Ven. Dn. Past. Lubec. G. H. RICHERTZ, ed. 1758. f. t. Malum hypochondr. inter insultus hypochondr. delin. Liceat paucos inde huc referre versus:*

-- -- -- *Infelix nimis & miserabile monstrum,
Nempe Hypochondriaci quod constat nomine morbi.
Hæc quasi congeries cunctorum sola malorum.
Completa humanæ facit infortunia gentis.*

Terrent sequentia:

*Nescio, quis vanus metus, aut quis panicus horror
Exagitet dubia tremulam formidine mentem.
Adde, quod extemplo moveatur ad omnia bilis
Et fere res nibili vehementem concitet iram.*

Post alia mala, ita infit Poeta:

*Sunt, qui per stimulum carnis satanæque ministrum,
Qui, statuente Deo, Paulum crudeliter angit,
Intellecta viri cruciata Hypochondria censent:
Nec forte a sancti sensu scriptoris aberrant.*

Allegantur Wedelius & Scheuchzerus. Laudantur Pyrmontenses latices & inclytus Werlhofius. Legatur Dn. BRENDÉLII, diss. de valetudine ex hypochondriis & multi alii.

§. LII.

§. LII.

XIII. Excipiant hos, *Polyhistores*. Tales, qui non in adulatorum tantum ingenio originem habent, sed qui vere affectarunt, omnium Facultatum gradus supremos, quique nobis nunquam placuerunt. Recensum eorum, ex Historia litteraria, litteratissimus & vere excellens Dn. D. OELRICHS præbuit pronuper. Amplissime de talibus scripsit Dn. BEISNERUS, *Lubeæ 1725. f. r. de splendido Polyhistoris titulo*. Exemplum, quantum novimus, novissimum, habuimus, in *B. M. Polycarpo LEYSERO*, qui Juris & Medicinæ Doctor, academice creatus erat, & nisi, ut credo, studiorum intemperie mortem sibi accelerasset, Theologicum mox impetrasset Doctoratum. Alter *Conringius*, qui tamen, utut ulterius aptus atque paratus, Doctoratu Medico & Phil. contentus vivebat, fieri conabatur. Catalogus scriptorum, hujus Leyseri, ad progr. funebre, 1728. non sine stupore legitur. Quod olim Doctores Theologiæ soepe Juris Canonici gradus sint indepti, crebro legitur. *Conf. Stat. Fac. Juridicarum antiqua, in nostra Rost. Historia*. Unicum, in patria, omnium quatuor Facultatum Doctorem observavi, nempe *Bartholdum Bodikerum*, sæc. 15. *Matthæus Roeseler*, sæc. med. 16. erat simul Juris & Med. Doct. utriusque Prof. Possidemus, sub ejusdem Præsidio habitas, utrius Fac. dispp. inaug.

Ultimus, quem novimus, Mecklenburgicus, omnia ambiens, erat hoc sæc. *B. Prof. Elogv. Mag. H. C. Tielke*, Jur. utr. Doct. & examinatus S. S. Theol. Cand. Adspiciatur ejusdem *diff. de Combinatione officiorum*. *Vid. Rost. Etwas, 1741. p. 199*. Inter Pontificios datur exemplum, hujus sæculi, Doctoris Th. & V. Juris. Est in manibus hisce *Qvirini Kunkeln*, S. S. Th. und beyder Rechten Doctorn, Ehurf. Maynßischen geheimen und geistl. Raths, des Collegiat-Stifts zu Augspurg Probst, Protototarii Apost. und des Seminarii S. Bonifacii zu Maynß Præsidis, kurzer Unterricht, von miraculösen Orten, Bilderen und zu denen-
fels

selben gebräuchlichen Wallfahrten: Allen, sowol Catholischen als Protestirenden, zur Unterweisung an den Tag gegeben. Maynß 1700, 12. Moderatissimum ejus ævi scriptorem omnes legere expedit.

§. LIII.

Qva *Polyhistoriam*, sit modus in rebus. Juvat omnino, imo necessarium est, se non adscribere unicæ glebæ & non esse cultorem parvi agelli. Solemus vocare viros Theologos, qui non carent omni Jurisprudencia & Jctos qui in Theologorum castris non sunt plane hospites, gemischte Männer. Absit polypragmosyne, quæ D. Th. Regiomontano Funccio fatalis erat. Absit *allotrioe piscopia Jureconsultorum*, de qua specialiter scripsit, B. F. B. CARPZOVIUS, *Witteb.* 1743. Opusculum est elegans, sed exempla non placent omnia. Seligat B. L. ego nominabo omnes: *Imp. Justinianum*, *Adam. Tratzigerum*, non *Trotzigerum*, *Nic. Crellium*, *Hug. Grotium*, *Christ. Thomassium*, *Jo. Phil. Odelem*, *Jo. Laur. Fleischer*, *J. G. Pertschium*, *Jo. Sam. Strykium*, *Jo. Phil. Treiberum*, *Er. Ern. Voigtium*, *Jo. Petr. de Ludewig*, *Jo. Wolfg. Trier* & *Jo. Jac. Moserum*. Absit *Periergia*, de qua, præter SCHERZERUM, B. FICHTNERUS, scripsit *Altorsf.* 1725. diff. sane refertissimam doctrinæ, nobiscum consentientes. Add. OLEARIUS, de culpa ex polypragmosyne, *ad. l. 36. ff. de R. J. Lips.* 1725. Ne quid iusto minus, ne quid nimis. Legatur B. JENICHEN *orat. de Secta Compendiariorum & Perfectionistarum, Jurisprudentiæ perquam fatali*, *ed. Giesl.* 1753. Invehit Orator satyrice & vehementer, p. 9. f. in quorundam Encyclopædiam Juridicam. Et dum hoc vocabulo utor commendo eandem conficientes, maxime Dn. PUTTERUM. *Bierzehn Handwercke, sunfzehn Unglück* est inter paroemias germ. *Vid. HERTIUS Lib. I. n. 120.* Est inter exprobrationes: Ex omnibus aliquid, ex toto nihil. *Bierlingii diff. de eruditione poetica*, wie man cavalierement studiren soll, *Rinth.* 1748. inser-
vit

vit nonnullis. Peccatur inter & extra & non sine indignatione legitur *Casp. Barleii* consilium ex anno 1640, quomodo Principes Juvenes Meckl. sint instruendi. Sane ita comparatum est, uti de eo judicat *Dn. de Westphal*, anno 1726. in *Meditat. de distinda ratione tractandi Jus Rom. & Germ. prooem. p. 59.* Videtur *Barleus*, vid. *Epist. p. 703.* ex Principibus formare voluisse Professores Lingv. Or. Pædagogos, Criticos, Polyglossos, Antiquarios, Polyhistores.

§. LIV.

Datur omnino nexus quidam inter disciplinas; cogitandum tamen, de Grotiano symbolo: *Hora ruit & de illis vulgaris: Pluribus intentus, minor est ad singula sensus: Ars longa, vita brevis.* Habet & Historia litteraria viros, qui, in juvenilibus annis, sibi videbantur omnibus pares, at, cum tempore, admoniti, per Aristippum, dicentem: Quo majores in studiis facimus progressus, eo cautius est procedendum, refecare satius habebant. *Dn. a RAMDOHR*, in *diff. de toto jure, per partialem usum servato*, §. 25. de *Jcto Molinæo* refert, quod de se factus sit, quod olim, Candidatus Juris, putaverit, se intelligere, proventus autem senserit, se nihil scire. *Conf. B. de KLEIN*, *diff. de resignat. judic. C. 3. n. 22.* Ad substratum *conf. KESTNERI* binæ *dispp. altera, de nexu Theologiæ & Jurispr. altera, de nexu Jurispr. & Medicinæ*, *Rint. 1719. 20.* Add. *PRA-GEMANN*, *de fide, quam Jcti Medicis habent.* Item *Polyc. LEYSER*, *de Limitibus, qui Jctis a Theologis ponuntur.* *Helmst. 1724.* Scribat, cui volupe, *dissert. de Limitibus*, quos *Jcti Theologis* ponunt.

§. LV.

Fiat jam nova series arbitraria, variorum hominum extraordinariorum. Arbitraria, inquam, cum nullo enim cumi-

F

ni-

nifestore logico, qva ordinem, mihi res erit; Placet enim, ingratis, hac vice, ita scribere, ut schemate pædantico careat hicce libellulus, qvi non est corpus doctrinæ, vel aliud quoddam systema, qvòd germanicophili appellant cîn Lehr-Gebäude. Sufficit, ubiqve paginas referre homines extraordinarios. Procul hinc sint supra remoti, qvi alio quodam corporis & sanitatis vitio laborant, qvales tamen, ceu supra scriptum, in Jure ecclesiastico, non sunt prætervidendi, e. gr. gibbosi, vari, lori-pedes, claudicantes, monophthalmi, &c. Herniacos putamus nos, invenisse in textu Lev. XXI. Dominis Medicis committimus epilepticos aliosqve κατὰ τὴν ἄνω anomalos, donec nobis, in quæstionibus, officiorum, conjugiorum, delictorum, torturæ, poenæ &c. oblata fuerint quæstiones practicæ. In materia, de commercio, qva servos, expectamus Flores Medicos, *ad tit. ff. de edil. edicto*. Flores Juridicos sparserunt nonnulli Jcti. Quæ de infantibus gravidis, item de fletu embryonum extus audito, de ventriloqvis &c. &c. aliquando legimus, memoratu indigna æstimamus.

§. LVI.

Procul sint plane, qvi arte sibi compararunt, corporis agilitatem ad exercitia singularem. Nisi enim hos a limitibus nostris arceremus, etiam æquilibristæ & varii histriones, atqve circumforanei venirent in catalogum. Nihil datur, circa illos, juridici, quam in quæstione, quatenus ejusmodi emundiores sint tolerandi? Vid. Ord. Pol. vel in toro Imperii, R. G. vel in Patriæ Meckl. complexu. Inspiciatur novissima illustris Ordnung, für die Policy Commission, ex Febr. 1763. Nr. IV. lit. b. In hunc censum referimus artis aeronauticæ, ventifacianæ, cum omnibus ridiculorum projectorum autoribus atqve fautoribus. Vid. interea Lohmeieri, Prof. Witteb. *diff. de artificio navigandi, per aërem, hab. 1676*, in qva autor, post varias hypothesen, de qvo-

quorum certitudine non dubitat, §. *fin.* possibilitatem docet. Quidni igitur iuridice allegaremus *Strykianam paginam 599, Tr. de Caut. Testam.* ubi hæc leguntur verba: *Si testator conditionem quandam impossibilem pro possibili reputet, caute agit, si illam opinionem suam, in testamento exprimit. e. gr. si dicat: Mevius soll mein Erbe seyn, wenn er wird ein Schiff machen und damit, in der Lust nach Hamburg segeln; welches ich weiß, oder dafür halte, daß es, durch angewandten Fleiß und Kunst, endlich wol geschehen könne; alias enim &c. Hoc ita ergo expresso, conditio aut implenda erit, aut hereditata carebit heres.* Sed absint chimææ. Nondum vult elui nævus juris, de conditione impossibili, in materia ultimarum voluntatum. Incidit, huc scribenti, passus, ex *Dn. POLAC Math. Forensi p. 28. 31.* Es wäre dann, daß ein alter Doctor Juris, aus grosser Liebe, die er noch auf seinem Tod-Bette, zum Römischen Rechte bezeugt, sein Testament mit Römischen Ausdrückungen zieren wolte. Es sey denn, daß er, wie einer, aus halbem Wahnsinn, auf eine so ausgekünstelte, oder vielmehr abgeschmackte Weise, disponiren wollen. Und dergleichen Kerl, der aniso ein solch Testament machen sollte, geschähe, meines Ermessens nicht unrecht, wenn man seinen ganzen letzten Willen lieber nicht gelten liesse, weil doch die größte Vermuthung, daß er nicht klug gewesen, &c.

§. LVII.

Nostri autem, in hac arbitraria scriptiuncula, porro sunt sequentes.

a) *Sectione Cæsarea in lucem protracti. vid. Lex 2. ff. de mort. infer.* De cujus qualitate Regia disputare non lubet. *Vid. interea nostra semicenturia prima, Juridicorum critico-curiosorum.* Notetur etiam rarior *Tr. Schoockianus, de quadruplici Lege Regia, iterum ed. in 12. Francof. 1668.* Ordinatio ipsa merito appellatur sapientissima, cum iis etiam, qui exinde Legibus



bus Regis, ex prima Historia Romana gloriam, propter attentionem etiam rariorem, *vid. Schoepf. Syn. tit. de LL. n. II. sqq.* hariolari solent. Remitto, ad locum meum citatum & incidit *Richardi diss. de Roma ante Romulum condita, Jen. hab. Conf. Rhetius de Statuis Rolandinis cap. I. n. 13. f.* Exempla iudicibus, cito ex consilio prudentum Medicorum observantibus, commitimus. Dantur omnino talia, utut rarissima. Superstitio se, & hoc loco, inter plebem, ingessit. Fabulantur anus, quæ vocant tales foetus exsecutos ungebohne Kinder, instructos esse illos spiritu divinatorio. Ex nostro tempore inspiciantur acta Consistorialia Fiscalia, in casu B. in puncto einer vagirenden, betriegerischen, ungebohrnen Jüdin. Puniebantur, post fugam Judææ, nonnulli nonnullæque, qui quæque admiserant falsariam. Scandalum politicum est, mortuos vel quasi nimis cito sepeliri. Accepimus nuperrimum casum, de Chibbuth Hakkepher. Vult legi *Kirchmayer, de Hominibus apparenter mortuis, Witteb. 1681.* & notari, ex syllabo *Cap. III. Mortui per dies aliquot, non immerito asservantur, antequam tradantur sepulturæ. Ita etiam soliti sunt Græci, ita Romani. Conf. Trautmanni diss. de necessitate, accelerandi partum, Lips. 1755.*

§. LIIX.

Superfunt, obiter quasi memorandi,

b) *Bis-mortui, vid. Dn. Verduyn diss. de Testamento Lazari. add. G. A. JOACHIMI, de mortuis rediivivis, Lips. 1732.* quæ in perpetua occupata est eleganti metaphora, etiam in habitis pro mortuis. Largior multum est hic autor, B. WERNHERO, *quæ diss. Vitæ. 1709. hab. de mortuo vivo; quod idem rubrum etiam fert diss. Bergeriana. Conf. Theologica scripta, de bis-mortuis, qvalia vidi; sed non habeo.*

c) De memoria & de oblivione memorabili, duas scripsit *diss. Pezoldus. Vid. practica, de testibus & inquisitis.*

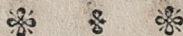
d) *Sten-*

d) *Stentores*, in Historia dantur extraordinarii. Fabulas redolent narrata. Naniæ, de Rolando, una cum Statuarum Rolandinarum Historia, dudum sunt explosæ. Vid. Scriptores, *derer Reichs-Historien*, &, instar omnium, *Rhetius, diss. de Statuis Rolandinis*, præter *Gryphiandrum de Colossis Rulandinis, Arg. 1666. Cap. 7.* quæ prima est, in ejusdem dispp. junctim editis. *Morhofii Stentor βαλονλάσης* nemini est facile ignotus.

e) *Urinatores* jam palpantur, in *L. 4. §. 1. Rhodia, de jactu*. De Enhydrobiis scripsit, ex professo, *Seeligmannus Rost.* In periodicis paginis, s. t. der *Physicalische Patriot*, terribilia legimus, de Homine, qui etiam in gurgitem, Abrolhos se demittebat, & sæpe redibat incolumis, donec tandem dispareret.

§. LIX.

De *obesitate* nimia ex professo scribens, *B. Meckl. Consil. int. & Med. Prof. SCHAPERUS*, habet etiam juridica. Elegans illud scriptum non est ad manus. Bene autem Dn. *BUECHNERI diss. de insolito corporis augmento, frequenti morborum signo. Hal. 1752.* Quæ exempla hominum extraordinariorum, in puncto *inmediæ diurnæ*, leg. *B. Dn. Assess. DETHARDINGII diss. de jejunio quadrages. Centur. Bernhard. & B. DOEBELII Med. Prof. Lund. Gothor. diss. de vita absque cibo & potu, hab. 1711.* Examinat ille casum scanicum, ex anno 1708, de foemina rustica, *Elsthera*, Jani filia, vicesimum nonum annum ingressa, quæ septem annos, absque cibo & potu, ærumnosam egit vitam. Allegat, ex *Nov. Lit. Mar. Balth. de 1709. D. Lub. Leopoldi*, descriptionem, pariter *Secr. Erici Roland* relationem, de illa, *Ester, Jöns Dotter*. Mittebantur ad illius natalem, *Narrä Deby*, aliquot millaria, *Malmogia & Londino* distantem, quatuor studiosi, ad annotandum veritates & circumstantias & dictus Autor, Cap. II. rei veritatem, doli suspicione exemptam, adstruit, referendo, integrum vitæ curriculum, cum variis



symptomatibus. Liberat historiam, uti jam dictum, piissimæ & omni affectatione vaticinationis alienæ personæ, ab omni fraude, cujus, in aliis exemplis detectos casus, ex Hildano, Velschio & aliunde inspergit. Medicæ meditationes, quarum plures, quæ ad nos non pervenerunt, promittere videtur Doebe-
lius, nostros excedunt cancellos. Inter personales descriptiones, hæc sunt verba: *Facies ipsa valetudinis florem præ se ferre jucundissimum.* Addimus ultima: *Comperta est Esthera, corpus ipsius, aliquando defunctæ, aperiendum esse; nec ullo verbulo id præcavet, sed potius asserit, oculos mentis fideique iis tum apertos iri.* Quam vellemus habere ulteriora, de hac misera & crucigera, qualem se semper habuit. Qui multa considerat exempla, adeat *Calovium de thvmata nthropol.* p. 45.

§. LX.

Deus avertat talem anomaliam & faxit, omnes feliciori gaudere diæta. Juridice circa talia meditantēs, laudamus superiores, qui, ne stellionatus & superstitiones augeantur, accuratas indagaciones jubent institui. Plebs adhucdum in tales excessus inclinat. Cogitetur de puero marchico, nostra ætate, studio matris, falsario medico: item, de casu superfoetationis Holsato, ex quo nimis credulus, inclytus alias Med. Kil. sibi, post detectam fraudem, graviter, uti & in Marchico casu punitam, ad scriptum desuper evulgatum, attraxit sibi censores. Quid videtur, legenti l. 3. ff. si pars hered. V. Lælius scribit, se vidisse mulierem cum quinque liberis, e quibus quatuor eodem tempore enixa, quintum post diem quadragesimum. Nugæ! Infra stylum est Imperatorio-Legislatorium. Sed vid. versiculus Ovidianus:

Quem dixere chaos, rudis indigestaque moles.

§. LXI.

§. LXI.

Qvis vetat, de inedia scribentibus, adspargere aliquid, de tyrannica veterum poena inedia. Vid. qva die Hunger, Volter, inter varias species, der Feuer, Wasser, Durst, Salz, Wach ic. ic. Volter. DOEPLERI *Theatrum poenarum*, P. I. cap. II. §. 145; ibique largiter allegati. Et qva poenam inedia, P. II. c. 42. Poenam illam, ut tyrannicam, abrogatam esse, laudamus; Qva torturam, videmus pericula medico-juridica. Cogitandum forte erit, de distinctione Juris Eccl. inter jejunium totale & portionale, cum qva fere coincidit, poena carceris, cum carenæ; unde & solemus sententiis inferere clausulas, daß, alle 3, 5, 7 Tage solle warme Speise gereicht werden. Tortura, per præbitionem nimiorum, vel nauseandorum, vel turpium, habetur ex historia Meckl. belli tricennalis, Leg. P. XIII. derer Büttowischen Ruhestunden nr. 8. *Evolv. nostrum Jus Criminale Meckl. Sect. III. §. 7.* ubi von der Vermaurung & de terribilibus, qva instrumenta, ad avtocheiriam apta, concomitantibus, poenam inedia. *Add. nostra diss. de Jurispr. salutis æternæ civium rationem habente.* De septem dormientibus, quorum dies adhuc in Calendario ruber est, 27 Junii, aliquid inferere non lubet, qvia ad anilia referimus. *Engelius*, quem alii, contra clarum archetypum, *Angelum* vocant, scribit, in *Breviar. Rer. March. ad ann. 1314.* Marggraf Woldemar ließ seinen Gesandten zum Kayserl. Wahltag, weil er es nicht recht gemacht, ins Gefängniß werfen und daselbst Hungers sterben.

§. LXII.

De, proprio ex appetitu, *polyphagis* & *allotriophagis*. vid. *Celeb. Medici Wittebergensis, Dn. Langguth, spec. diss. ad exemplum vivum Wittebergense, nominati viri.* Adspiciatur *Klemmii* ergöttes Auge und Ohr, *Dom. 2. post Trin.* Horrenda sunt omnia & nos putamus, anomalo homini, sub gravi
poe-



poena, posse vetari allotriophagia. De his iterum legatur *Calovius*.

§. LXIII.

Effugisset fere famosus ille extraordinarius homo, *Ahasverus* nempe, *Judæus non-mortalis*. Præmittimus, nos nihil de illo credere. Audiendus tamen erit *Christoph Schultz*, ex *diff. Regiom. hab. rec. 1711. de Judæo Non-Mortali*, vulgo: vom ewigen Juden. Scripsit ille Autor ex vasta lectione, referens §. 2. fabulæ summam, verbis: *Referunt nonnulli, fuisse tempore passionis Christi, hominem natione & genere Judæum, qui Hierosolymis fortunarum suarum habuerit sedem. Cum vero Salvator noster meritissimus, ad montem Calvariae deductus, sub crucis pondere gemiscens, ad fores ejus quietis gratia subsistere voluerit, hominem illum nequissimum, bajulo huic dulcissimo affectatam denegasse quietem, quin minis ac verberibus gressum citius continuare coegisse, adeo, ut Dominus noster crucifigendus iratus huic dixerit nebuloni: Erit mihi tandem quies, tu vero nequitie gravissimas dabis poenas, qui ad extremum usque diem judicii hanc sentire non poteris. Hinc factum est, ut Judæus ille adhuc superstes, per totum terrarum orbem irrequietus oberret.*

§. LXIV.

Autor redigit Scriptores, in tres classes, nempe eorum, qui a) verissimam credunt historiam: b) qui suspectam eandem habent & c) qui plane negant. Singulorum nominat aliquos. Qva a) *Matthæum Parisium*, *Dudulæum* & *Mitternacht*. Qva b) *Bartholinum*, *Bangertum* & *Cluverum*. Qva c) multos. Peragrat erudite rationes, pro & contra. Vult legi §. XI. de testimonio, *Doct. Theol. Pauli ab Eizen*, qui *Hamburgi*, cum hoc *Ahasvero* fuit collocutus. Producitur *J. G. Hadeck*, qui historię veritatem voluit probare, ex *Evang. Joh. C.XX.*

C. XX. v. 30. XXI. 25. Dimicat Autor contra illum, cum Hornbeckio, in Tr. de convincendis Judeis. Satis!

§. LXV.

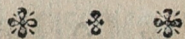
Ultimo loco placet quærere: Wie viele recht grosse außerordentliche Menschen hat man je in der Welt gehabt? Ex selectis nonnullos enumerabo: Adamum nempe, Noachum, Moſen, Joſuam, Paulum, Carolum M. & Lutherum, quem Megalandrum appellamus merito. Ipſos hoſtes ejusdem, de virtutibus teſtantes, excitavit Dn. ECKHARD. in Orat. Jen. 1736. habita de Lutheri Eloquentia, repurgande religionis præcipuo adminiculo. E. gr. Paul. Langium, ſcribentem, in Chron. Ziti- cenſi, ad an. 1520: quod Lutherus ob magnitudinem ingenii, ac dexteritatem, toto in orbe fuerit clarus. Ipſe inſenſiſſimus Maimburg. ſubſcribit in Hiſt. Luther. Lib. 1. Sect. 8. Inſpiciatur Kirchmajeri, Witteb. ſcriptum ex anno 1746, de Luthero divina ſua eloquentia, in vulgus ignota, divum Paulum fere ſuperante. Liceat & allegare diſſ. Jubileam, quam Autor hujus opel- læ ſexagenario multum major, anno 1717. Præſ. immortalis me- moriæ Theologo WEIDNERO, Roſt. defendebat, de Curia Pa- pali, Megalandrum Lutherum, ditionibus ſuis exterminante. Soepe & Theandrum eundem appellari, legitur, e. gr. vid. Koe- nigsmani Danus Interpres, in Biblioth. nov. Lub. Vol. V. n. 2. Conf. noſtri Simonis Lutherus Theodotos Triumphans.

Dicat B. L. quos velit addendos. Soli Deo & Chriſto Theanthropo, qui eſt ſine exemplo homo, vid. ita inſcripta diſſ. Wernsdorfiana, ſit laus & gloria!

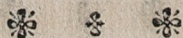
COROLLARIA.

1. **A**ethiopes sunt homines extraordinarii. *Conf. diff. b. nostri Parentis, hab. Rost. Praef. Dn. Calovii, 1685. f. t. Thavmatanthropologia, §. 17.*
2. Prophetam *Jeremiam* & B. Virginem *Mariam* caruisse peccato originali, est de naniis.
3. Voces superiores *Mackel* und *Bermailigung* quando simul ponuntur, inferuntne pleonasmum?
4. Vocis *monstri*, in bono sensu acceptionis, dari exempla, erit concedendum. Cogitetur de forma Imp. *Monzambaniana*: De floris tulipani specie & de hominibus eruditis artocreaticis, quos monstra eruditionis appellatos fuisse novimus.
5. *Noctambulones*, s. *somnambuli* sunt homines extraordinarii. Quid juris circa illos, tradunt DD. tam juris universalis, quam specialis, etiam Criminalistæ. Leg. omnino *PUFEND. de J. N. & G. Lib. I. cap. 5. 22.* & varii Jcti de jure dormientium scriptores. Cogitetur, de famosi casu *Degenfeldiano*. Evolv. etiam *Medici Physici*que.
6. Ad anilia referendum, daß der siebende Sohn, einer Mutter, die darzwischen keine Tochter geboren, solle durch eine angebohrne Kraft, mit seinem Anrühren, die Kröpfe curiren können. Vid. der *Oriental- und Occid. Sprachmeister*, p. 180. edit. rec. 1748. Cogitetur de *Zentgraviana diff. de Tactu Regis Francie* &c. *Conf. Superiora*, von dem Märckischen Wunder-Kinde.
7. Pios probosque esse homines extraordinarios, aliquando asseretur. Leg. *Plinii prooem. Hist. natural. L. 7. & Senecæ Epist. 103.* cujus verba ultima ita vertit illustris calamus: Du irrest, so du denen dir begegnenden Angesichtern trauest: Sie haben die Gestalt von Menschen, aber Gemüther von Bestien. Bona verba quæsumus.

8. En-



8. Enthusiasmo, s. furore poetico laborantes, sunt homines extraordinarii. *vid. Zentgrav. de furore poetico, Argent. 1692. & Mublius, de enthusiasmo poetico, Kil. 1696.* Vidit nostra ætas B. Schoenemannum, omnes arbitros, etiam Rostochii, in admirationem rapientem.
9. Eremitæ & Anachoretæ, pariter ac Circumcelliones fuere stulti. *Inspiciatur Tr. Hildebrandi, Th. Helmst. de religiosis eorumque variis ordinibus, ed. 1701. Stolle de emeritis, Engelken, de comedendo pane in sudore vultus & alii.*
10. Homines marini, sunt vel ex fabulis nati, vel sunt pisces, aliquid formæ humanæ ferentes.
11. Regula Jurid. Pater & filius habentur pro una persona, est de figmentis caute, præsertim in praxi Germ. adhibendis. *Vid. Dn. Rivini disp. spec. hab. Viteb. 1760.*
12. De infantibus, mit dem Helm gebohren, eorumque putativa felicitate, *vid. B. Schaperi cap. spec. in Medicinæ curiosæ speciminibus.*
13. Ad locum fabulæ, de septem dormientibus, incidit absurdum illud Alcorani, cuius meminit, der Orientalisch- und Occidentalische Sprachmeister, p. 178. Vier Thiere sollen in das Mahomedanische Paradies, eingehen: Der Palm-Esel, das Pferd des Ritters, S. Georgen, der Hund, der Sieben-Schläfer und Mahomets Cameel.
14. Mente captorum multæ sunt classes & species: Omnium singularis est, illorum, qui intuitu unius objecti, vel ideæ insaniunt. *Leg. LEYSER Med. Spec. 347. med. 6.*



15. Mense, proxime elapso, Augusto, accipiebamus ex Gallia, sequentia de pumilione *Bebe*, per statas paginas, sequentia: Wir haben den *Bebe*, des Königs, von Pohlen, so berühmten Zwerg verlohren. Describitur genealogice & scribitur, ein hölzerner Schue dienete ihm, lange Zeit, zur Wiege. = = *Bebe* hat nie andre, als nur sehr schwache und unvollkommene Merckmable, des Verstandes, gegeben. Er hatte, von dem höchsten Wesen, und von der Unsterblichkeit der Seele, gar keinen Begrif. Alles, was zum Bau des menschlichen Körpers gehöret, schiene, in der gewöhnlichen natürlichen Ordnung zu seyn. = = Im 22sten Jahr gerieth er, in eine Art von Hinfälligkeit; er schiene von der Last der Jahre gedrückt, = = bis die ganz erschöpfte Natur von selbstem stehen blieb. Artifices secarunt corpusculum & scribitur, daß das sceleton eines drey-vier-jährigen Kindes zu seyn scheint. Describitur, ab anno ætatis 17 se exserens virilis qvalitas & additur, daß man es gewissen Ausschweifungen zuschreibe, daß er vor der Zeit alt geworden. Quod annum ætatis trigessimum non attigerit, colligitur.

16. Wasser-Mixen sunt terri culamenta infantum. Habemus tamen specialia de illis scripta. De Water-Möme dicunt nostri. Convenit de olde Ethennine, ab eten & hennin. Vid. Bütz. Ruhest. P. 2. p. 44. Est etiam, in ore plebis, de Roggen-Möme. Copulentur cum virunculis metallicis, de quibus vid. --

17. Anno, proxime elapso, prodiit Geschichte, derer Amazonen, recensita, in denen freyen Beurtheilungen, P. 1. p. 48.

PRÆ-

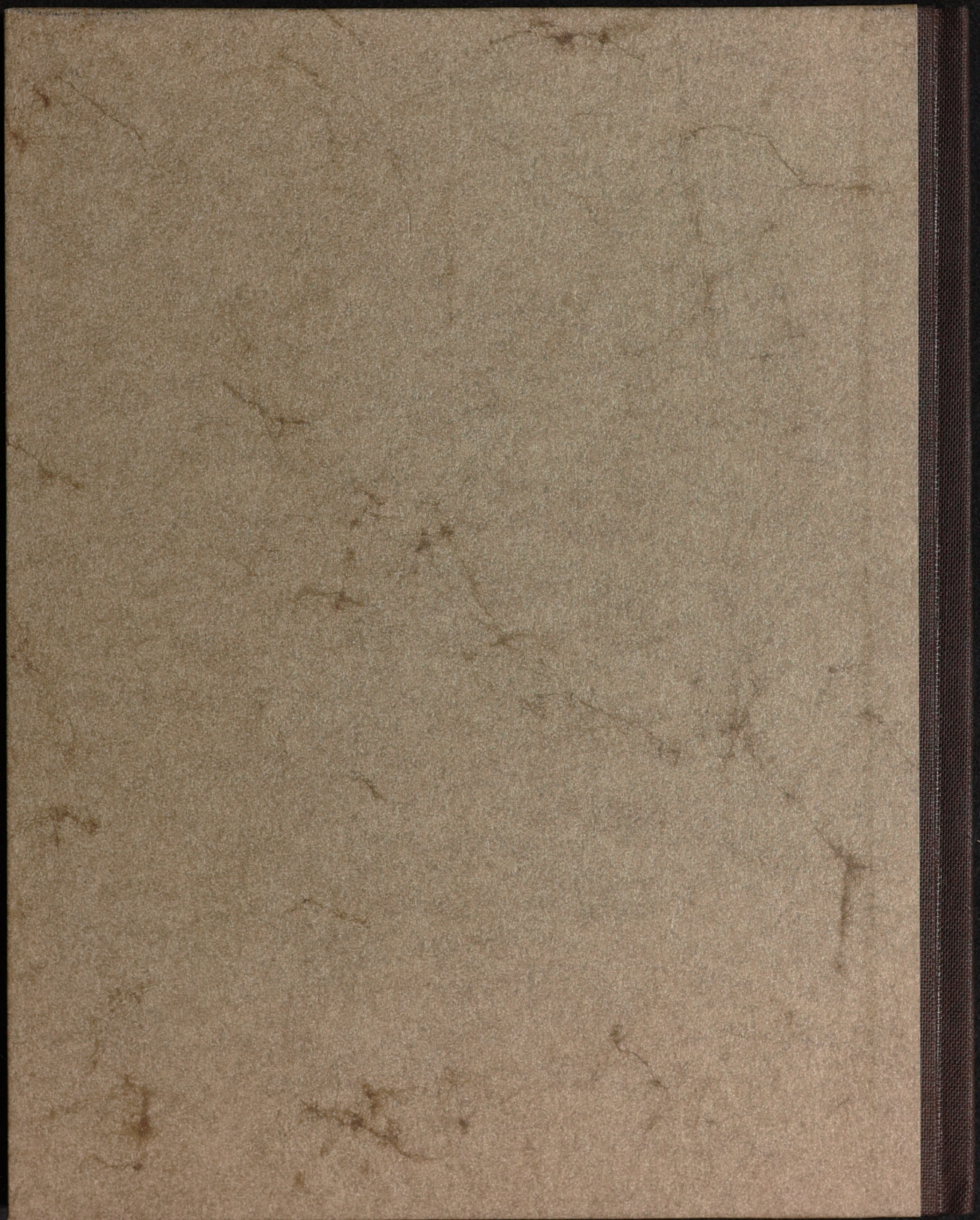
PRÆSTANTISSIMO DOMINO
R E S P O N D E N T I,
FAUTORI ET AMICO SUO OCULISSIMO,
S. P. D.
P R Æ S E S.

Qvoties Te, qvod fit hætenus soepissime, in meis
Lectionibus, *mi deamatissime*, Dn. ENGELKENI!
intueor, toties mihi, etiam Te absente, nunquam ex-
cidens, incidit, *Illustris Tui Domini PARENTIS*, cujus &
faciem & virtutem, post immaturum, proh dolor!
beatissimum obitum, plane pleneqve refers, memoria.
Miscetur affectus gaudii & doloris; nunquam enim
non, testor Deum, sum absqve lacrymarum gradibus.
Erat ille vir, & eruditissimus & humanissimus, mihi,
ab omnibus ejusdem ætatis annis, inter Fautores &
Amicos, primicerius, cordatissimus atqve familiaris-
simus. Habui eundem per annos non - paucos, Colle-
gam, in officio Consiliariatus Consistorii, fidelem,
infucatum & affabilem, sapientissimum pariter, ac
prudentissimum, indefessum atqve justissimum. Sed,
hæc scribenti, ter cecidere manus; erectæ tamen per
spem, qvod illum, meum integerrimum Achatem,
post qvalecunqve temporis intervallum, his oculis,
coram throno divinæ majestatis sim visurus. Si lice-
ret retrogredi, in ejus vitæ curriculum, vah! qvanta,
& litteraria, specialia. *Historia Crellii: Prærogative Do-
mus Ducalis Lotharingica*, loqvuntur una cum aliis no-
mi-

minis ejusdem, inter mea etiam crepundia, vestigiis.
Salve igitur, *Præstantissime Domine Respondens!* qui talis
es, etiam ex iteratis, cum *Ven. Dn. Patre*, cum puer
adhuc eras, desuper pactis. Prævideo, fore, ut, in Te
tuaque virtute, perennis sit, splendidissimi & illustris
Engelkeniani nominis gloria. Dies, hujus disputatio-
nis, erit mihi dies lætitiæ & dimittam Te cum voto
omnigenæ felicitatis. Abi, ex hac nostra *Friedericiana*,
quam hætenus ornaſti, in illustrem *Georgiam Augustam*.
Sed redi, in patriam, & si adhuc superſtes tunc ero,
veni ad amplexus, Senis Mantzelii. Si votum caret
eventu, deriva ulterius & indefinenter, Tuum favo-
rem in meos, qui ferunt nomen meum; Ego interim
nunquam Te colere deſiſtere volo. Dab. Bützovii die
Sept. XX, anni MDCCLXIV.



is.
is
er
Te
is
o-
to
4,
%,
o,
et
o-
m
ie



ANTISSIMO DOMINO
ON D E N T I,
AMICO SUO OCULISSIMO,
S. P. D.
R Æ S E S.

od fit haftenus foepissime, in meis
mi deamatissime, Dn. ENGELKENI!
i, etiam Te absente, nunquam ex-
stis Tui Domini PARENTIS, cujus &
n, post immaturum, proh dolor!
n, plane pleneqve refers, memoria.
gaudii & doloris; nunquam enim
sum absque lacrymarum gradibus.
ruditissimus & humanissimus, mihi,
em ætatis annis, inter Fautores &
us, cordatissimus atqve familiaris-
dem per annos non - paucos, Colle-
Consiliarius Consistorii, fidelem,
ilem, sapientissimum pariter, ac
ndefessum atqve justissimum. Sed,
cecidere manus; erectæ tamen per
, meum integerrimum Achatem,
temporis intervallum, his oculis,
næ majestatis sim visurus. Si lice-
jus vitæ curriculum, vah! qvanta,
lia. *Historia Crellii: Prærogative Do-*
ngica, loqvuntur una cum aliis no-
mi-

